COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.6.2025
COM(2025) 322 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raportul anual pe 2024 privind Platforma „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP)

CUPRINS

Listă de abrevieri **2**

Rezumat **3**

Introducere **6**

1.1. STEP: Consolidarea poziției de lider tehnologic a Europei **6**

1.2. O abordare coordonată: 4 instrumente-cheie care determină punerea în aplicare a STEP **6**

1.3. Amploarea finanțării și orientarea strategică **7**

1. INSTRUMENTUL 1: O nouă organizație pentru punerea în aplicare a STEP **8**

1.1. Grupul operativ STEP **8**

1.2. Rețele STEP **9**

1.2.1. Rețeaua STEP din cadrul Comisiei Europene 9

1.2.2. Rețeaua de puncte de contact naționale STEP 9

1.3. Sensibilizarea cu privire la STEP: o linie directă cu părțile interesate din domeniul cercetării și din industrie **10**

2. INSTRUMENTUL 2: Alinierea finanțării UE pentru tehnologii strategice **11**

2.1. Clarificarea domeniului de aplicare și a obiectivelor STEP **11**

2.2. Programe care fac obiectul gestiunii directe **12**

2.2.1. Stimularea inovării curate 16

2.2.2. Accelerarea inovațiilor în domeniul digital și al tehnologiei profunde 18

2.2.3. Dezvoltarea biotehnologiilor 20

2.3. Fonduri ale politicii de coeziune **21**

2.3.1. Analiza utilizării STEP în politica de coeziune 23

2.3.2. Cereri de propuneri în cadrul programelor politicii de coeziune 31

2.3.3. Proiecte selectate 31

2.4. Mecanismul de redresare și reziliență și InvestEU **32**

3. INSTRUMENTUL 3: Creșterea vizibilității proiectelor excelente – marca STEP **32**

3.1. Criterii de eligibilitate **33**

3.2. Atribuirea mărcii STEP **33**

3.3. Beneficiile primirii unei mărci STEP **34**

3.4. Situația actuală **35**

4. INSTRUMENTUL 4: Facilitarea accesului la finanțare prin intermediul portalului STEP **39**

4.1. Portalul STEP: un ghișeu unic pentru solicitanții de proiecte, autoritățile publice și investitori **39**

4.2. STEP ca punct-pilot unic de acces la finanțarea UE **40**

5. Contribuția la obiectivele pe termen lung privind competitivitatea **43**

6. Concluzie **43**

Listă de abrevieri

Abrevierea	Definiție
IA	Inteligența artificială
CHELTUIELI DE CAPITAL	Cheltuieli de capital
FEA	Fondul european de apărare
AELS	Asociația Europeană a Liberului Schimb
FEDR	Fondul european de dezvoltare regională
FSE+	Fondul social european Plus
UE pentru sănătate (EU4Health)	Programul de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății
BEI	Banca Europeană de Investiții
FTJ	Fondul pentru o tranziție justă
CFM	Cadru financiar multianual
PCN	Punct de contact național
NUTS	Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică
ECP	Evaluarea controlului proprietății
OPEX	Cheltuieli de funcționare
C&D	Cercetare și dezvoltare
C&I	Cercetare și inovare
MRR	Mecanismul de redresare și reziliență
PNRR	Plan național de redresare și reziliență
IMM	Întreprindere mică și mijlocie
STEP	Platforma „Tehnologii strategice pentru Europa”
TRL	Nivel de maturitate tehnologică

Rezumat

Platforma „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP) a produs **rezultate concrete în mai puțin de un an** de la intrarea în vigoare a Regulamentului STEP în martie 2024, ca parte a revizuirii pe termen mediu a cadrului financiar multianual (CFM) 2021-2027.

Obiectivele STEP sunt pe deplin aliniate la prioritățile noului mandat al Comisiei**.** Scopul său este de a asigura suveranitatea și securitatea Uniunii, de a reduce dependențele strategice și de a consolida competitivitatea prin sprijinirea **dezvoltării și a fabricării de tehnologii critice** – în special în domeniul tehnologiilor digitale și profunde, al tehnologiilor curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și al biotehnologiilor — prin consolidarea **lanțurilor lor valorice respective** și prin investiții în **competențele necesare pentru locuri de muncă de calitate** pentru tranziția verde și cea digitală.

STEP nu este un fond de sine stătător. STEP funcționează prin **integrarea și coordonarea fondurilor UE existente** – combinând fondurile gestionate direct de Comisie și fondurile gestionate de statele membre – asigurându-se că investițiile publice sunt direcționate mai eficient către prioritățile industriale și tehnologice critice.

Această inițiativă a UE a exemplificat modul în care **finanțarea UE poate răspunde priorităților politice și poate contribui la competitivitatea și reziliența UE**. Potențialul de transformare al STEP a fost demonstrat de abordarea sa unică, de acțiunile sale centrate pe utilizator și de coordonarea celor 11 programe de finanțare existente ale UE – în absența unui buget specific care să depășească o finanțare suplimentară de 1,5 miliarde EUR la Fondul european de apărare în cadrul STEP.

Principalele etape ale acestui prim an de operațiuni[1] includ:

- Alinierea finanțării în valoare de peste **10 miliarde EUR în cadrul celor 11 programe ale UE** care contribuie la STEP până la **sfârșitul anului 2024.**
- **Primele cereri de propuneri STEP ale UE** au fost închise în **martie 2024**, fiind urmate rapid de **cereri de propuneri STEP naționale** **în cadrul politicii de coeziune** lansate **începând din aprilie**.
- **Portalul STEP** a devenit operațional în **aprilie 2024**, oferind un ghișeu unic pentru solicitanți și a fost actualizat cu noi instrumente, inclusiv cu un **tablou de bord al proiectelor** și o **hartă a finanțării**.
- Publicarea **notei de orientare STEP** sub forma unei comunicări a Comisiei[2] în **mai 2024**, astfel cum se prevede în Regulamentul STEP, oferind orientări practice statelor membre și inițiatorilor de proiecte pentru a asigura o punere în aplicare coerentă și eficace în cadrul programelor de finanțare.
- Un **sondaj al Comisiei privind accesul la finanțarea UE** a fost lansat în **septembrie 2024** pentru a colecta contribuții ale părților interesate cu privire la îmbunătățirea accesibilității finanțării.

[1] https://ec.europa.eu/newsroom/budget/items/872570/.

[2] Comunicarea C/2024/3209 a Comisiei, Notă de orientare privind anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2024/795 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP), 2024, disponibilă la adresa: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

- STEP a fost utilizată în practică inițial prin intermediul unei **misiuni tehnice în statele membre** începând din **octombrie 2024**.
- **Primele proiecte privind marca STEP** au fost atribuite în toamna anului 2024 și promovate public prin intermediul portalului STEP în **decembrie 2024**, stimulând vizibilitatea și potențialul de stabilire de contacte.

În 2024, **peste 10 miliarde EUR din fondurile UE au fost aliniate la STEP**, combinând **4,6 miliarde EUR** coordonate de Comisia Europeană în cadrul a cinci programe **cu gestiune directă** și **5,9 miliarde EUR** reprogramate de statele membre și regiuni în cadrul fondurilor politicii de coeziune.

Defalcarea finanțării prin gestiune directă în toate statele membre (4,6 miliarde EUR) – *a se vedea secțiunea 2.2.*

- **Tehnologiile curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor: 4 miliarde EUR** alocate[3]pentru decarbonizare, electrificare industrială și producție curată.
- **Tehnologii digitale și profunde: 461 de milioane EUR** alocate pentru IA, informatica cuantică, microelectronică și securitatea cibernetică.
- **Biotehnologii: 154 de milioane EUR** alocate pentru inovarea în domeniul medical, dezvoltarea vaccinurilor și producția de medicamente.

Repartizarea fondurilor politicii de coeziune (5,9 miliarde EUR) – *a se vedea secțiunea 2.3.*

- **5,9 miliarde EUR** sub formă de modificări aprobate ale programelor aferente fondurilor politicii de coeziune până la sfârșitul anului 2024 pentru a alinia fondurile de dezvoltare regională la obiectivele STEP.
- **Cererile de propuneri STEP au fost lansate** în Germania și Danemarca încă din 2024.
- **Selecțiile inițiale de proiecte evidențiază impactul STEP** – de la hidrogenul verde și sistemele cuantice la finanțarea IMM-urilor și producția de baterii ecologice.

Comisia a acordat marca STEP (marcă de suveranitate)[4] proiectelor de calitate – *a se vedea secțiunea 3*

- **162 de proiecte cu potențial ridicat** în **23 de state membre ale UE**, în vederea dezvoltării vizibilității acestora și a atragerii de noi fonduri.
- **Mărcile STEP sunt promovate prin intermediul portalului STEP**, care conectează proiectele cu investitorii și oportunitățile de finanțare ale statelor membre.
- Atribuite în cadrul programelor UE, cum ar fi Orizont Europa și Fondul pentru inovare, **proiectele privind marca STEP acoperă sectoare STEP în** domeniul tehnologiilor curate, digitale și biotehnologice.

[3] Prin alocare se înțelege alocarea bugetară planificată pentru un anumit program, cerere de propuneri sau temă.

[4] Mărcile STEP sunt denumite „mărci de suveranitate” în Regulamentul STEP.

Consolidarea accesului la finanțare prin intermediul portalului STEP (Marca de suveranitate)[5]
– a se vedea secțiunea 4

- Comisia a lansat noul portal STEP pentru **a integra informații privind oportunitățile de finanțare ale UE în toate programele STEP**.
- Lansată în **aprilie 2024**.
- Conține proiecte privind marca STEP, hărți naționale de finanțare și o secțiune **interactivă** „Obține finanțare" pentru a facilita identificarea oportunităților de finanțare disponibile în cadrul STEP.

[5] Portalul STEP este denumit Portalul pentru suveranitate în Regulamentul STEP.

Introducere

Acest **prim raport anual referitor la implementarea platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP)** oferă o **imagine de ansamblu consolidată a punerii sale în aplicare în 2024**[6], în conformitate cu articolul 7 din Regulamentul (UE) 2024/795 de instituire a platformei STEP. Acesta prezintă informații calitative și cantitative cu privire la progresele înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor STEP în cadrul fiecăruia dintre programele enumerate la articolul 3, inclusiv, dacă este disponibil, cu privire la sprijinul acordat fiecărui stat membru și la proiectele transfrontaliere, oferind astfel o imagine consolidată a rezultatelor timpurii ale STEP și a contribuției sale la competitivitatea europeană.

Raportul include, de asemenea:

- o defalcare a cheltuielilor totale pe programe;
- o prezentare generală a performanței pe baza indicatorilor relevanți ai programului;
- o analiză a distribuției geografice și tehnologice a proiectelor cărora li s-a acordat marca STEP (marcă de suveranitate) și
- o imagine de ansamblu a contribuției platformei STEP la obiectivele strategice ale Uniunii pentru asigurarea competitivității pe termen lung.

Comisia va publica un raport de evaluare interimară separat privind STEP în temeiul articolului 8 din Regulamentul STEP în a doua jumătate a anului 2025.

1.1. STEP: Consolidarea poziției de lider tehnologic a Europei

A fost lansat STEP pentru a consolida competitivitatea industrială a UE**,** pentru a reduce dependențele strategice și pentru a sprijini dezvoltarea și fabricarea de tehnologii critice. În loc să creeze un fond de sine stătător, **STEP funcționează într-o abordare nouă prin coordonarea a 11 programe existente ale UE**, permițând o utilizare mai rapidă și mai bine direcționată a resurselor financiare în cadrul tehnologiilor digitale și profunde, al tehnologiilor curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, al biotehnologiilor și al competențelor necesare pentru tranziția verde și cea digitală.

STEP introduce un **cadru de investiții mai integrat și mai flexibil** prin combinarea unei coordonări mai strânse cu statele membre, a unor stimulente sporite pentru ca statele membre să redirecționeze finanțarea UE și a unui acces simplificat și centrat pe utilizator la oportunitățile de finanțare prin intermediul portalului STEP și al mărcii STEP – o etichetă de calitate menită să sporească vizibilitatea și potențialul de finanțare pentru proiectele cu potențial ridicat.

1.2. O abordare coordonată: 4 instrumente-cheie care determină punerea în aplicare a STEP

Punerea în aplicare a Regulamentului STEP se bazează pe patru instrumente operaționale, în jurul cărora este structurat raportul anual:

[6] Se consideră că data-limită pentru datele prezentate se aplică până la 31 decembrie 2024. Prin urmare, cererile de propuneri lansate în 2024 care au fost închise în 2025 nu sunt luate în considerare la calcularea sumelor totale din prezentul raport anual.

1. O nouă organizație: o **rețea de puncte de contact naționale (PCN)** și o **echipă specializată în cadrul Comisiei** pentru a facilita punerea în aplicare a STEP în cadrul a 11 programe ale UE în mod consecvent, în sprijinul statelor membre.
2. Direcționarea finanțării UE: direcționarea **fondurilor UE existente** către sectoarele și obiectivele STEP.
3. Marca STEP: o nouă etichetă de calitate acordată de Comisie **proiectelor de calitate** care depășesc pragurile de evaluare, sporind șansele acestora de a obține finanțare din programele STEP.
4. Portalul STEP: o platformă online lansată de Comisie și care oferă un punct de intrare mai **transparent și mai accesibil** pentru inițiatorii de proiecte, investitori și autoritățile publice.

FIGURA 1: Prezentarea generală a celor patru instrumente operaționale

Sursă: Comisia Europeană.

1.3. Amploarea finanțării și orientarea strategică

Abordarea inovatoare a STEP **direcționează finanțarea UE în cadrul a 11 programe existente ale UE** (a se vedea figura 2 de mai jos):

- cinci programe de finanțare gestionate de Comisie pentru piața internă (Orizont Europa, Fondul pentru inovare, Fondul european de apărare, programul „Europa digitală” și programul „UE pentru sănătate”);
- cinci fonduri sprijinite prin pachete financiare naționale finanțate de UE [de exemplu, Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă (FTJ), Fondul social european Plus (FSE+) și Mecanismul de redresare și reziliență (MRR)];
- un instrument (InvestEU) pus în aplicare împreună cu partenerii Comisiei [de exemplu, Banca Europeană de Investiții (BEI)].

FIGURA 2: Prezentare generală a celor 11 programe STEP

(1) Program bazat pe performanță gestionat de Comisia Europeană și implementat de statele membre
(2) Implementat prin intermediul grupului BEI și al altor parteneri de implementare – fără acordarea mărcii

Sursă: Comisia Europeană.

1. INSTRUMENTUL 1: O nouă organizație pentru punerea în aplicare a STEP

1.1. Grupul operativ STEP

În urma propunerii Comisiei din iunie 2023[7] de instituire a platformei STEP, a fost creat un grup operativ STEP specific, dotat cu resurse realocate de la serviciile Comisiei implicate în programele care intră în domeniul de competență al STEP.

Principalele obiective ale grupului operativ STEP sunt:

- facilitarea și coordonarea punerii în aplicare a STEP și

[7] COM(2023) 335 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:52023PC0335.

- contribuția la pregătirea viitorului cadru financiar multianual (CFM) în ceea ce privește competitivitatea.

Punerea în aplicare a STEP în cadrul programelor care funcționează în conformitate cu norme, termene și temeiuri juridice diferite, precum și între statele membre, a reprezentat o provocare **operațională deosebită, care a necesitat eforturi considerabile de coordonare și clarificare**.

1.2. Rețele STEP

1.2.1. Rețeaua STEP din cadrul Comisiei Europene

În conformitate cu caracterul transversal al STEP, grupul operativ STEP a instituit o **rețea internă de direcții generale (DG-uri) ale Comisiei Europene**, care cuprinde 14 servicii[8] implicate sau responsabile de punerea în aplicare a programelor de finanțare ale UE în cadrul STEP. Această rețea s-a reunit de 7 ori în 2024 și interacționat constant pe tot parcursul anului.

1.2.2. Rețeaua de puncte de contact naționale STEP

În temeiul articolului 6 din Regulamentul STEP, **toate statele membre,** cu excepția Cehiei[9] și a Irlandei**, și-au desemnat punctul național de contact (PCN) STEP în 2024**. Acest grup de instituții publice desemnate la nivel național formează rețeaua punctelor de contact naționale STEP și este prezidat de directorul DG BUDG pentru venituri și cadrul financiar multianual. În cursul anului 2024, rețeaua PCN s-a reunit de patru ori online și cu prezență fizică. Membrii au împărtășit din experiența lor, în timp ce Comisia a oferit clarificări cu privire la obiectivele STEP și a prezentat periodic reprezentanților statelor membre mărcile STEP acordate proiectelor.

Comisia a elaborat documente de referință pentru a facilita implementarea STEP în statele membre, cum ar fi:

- Notă de orientare privind punerea în aplicare a Regulamentului STEP;
- Broșură pentru punctele de contact naționale STEP și autoritățile de management;
- Comunicare privind modificarea planurilor de redresare și reziliență pentru a aloca resurse obiectivelor STEP;
- Orientările privind ajutoarele de stat regionale;
- Hărțile ajutoarelor regionale;
- Prezentare generală a modificărilor programelor politicii de coeziune adoptate de Comisie.

În plus, în 2024, **Grupul operativ STEP a desfășurat misiuni în Estonia, Letonia, Lituania și România**, unde s-a întâlnit cu autorități publice, asociații industriale, IMM-uri și întreprinderi nou-înființate, precum și cu intermediari financiari pentru a sensibiliza publicul cu privire la STEP și pentru a promova stimulentele și beneficiile STEP pentru autoritățile de management și alte părți interesate potențiale din țările respective.

[8] Membrii acestei rețele sunt DG BUDG, DG CLIMA, DG CNECT, DG COMP, DG DEFIS, DG ECFIN, DG EMPL, DG GROW, HERA, DG REGIO, DG RTD, DG SANTE, SG RECOVER și SG.

[9] La 6 februarie 2025, Cehia a desemnat un punct național de contact STEP.

Regulamentul STEP instituie **rețeaua punctelor de contact naționale STEP între statele membre ale UE.** Grupul operativ STEP a colaborat, de asemenea, cu țările terțe asociate la programele care stau la baza STEP (cum ar fi Orizont Europa), inclusiv cu țările din cadrul Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS).

1.3. Sensibilizarea cu privire la STEP: o linie directă cu părțile interesate din domeniul cercetării și din industrie

Cu scopul de a identifica nevoile potențialilor beneficiari ai finanțării din partea UE, **Grupul operativ STEP a organizat consultări ample cu** părțile interesate din domeniul cercetării și din industrie pe parcursul anului 2024**.**

Bazându-se pe rețelele și canalele existente gestionate în special de DG GROW[10] (de exemplu, Forumul industrial, Rețeaua întreprinderilor europene, Platforma de cooperare a clusterelor europene) și organizațiile reprezentative sectoriale înscrise în Registrul de transparență al UE, grupul operativ STEP s-a întâlnit în principal cu părți interesate din industrie, dar și cu instituții publice, cum ar fi birourile regionale ale UE, comunitățile de cunoaștere și inovare ale Institutului European de Inovare și Tehnologie, rețeaua de regiuni, investitori și alți actori. Aproximativ jumătate dintre părțile interesate reunite de grupul operativ în 2024 sunt active în mai mult de un sector STEP, dar cu o reprezentare puternică din partea sectorului tehnologiilor curate.

Grupul operativ STEP a colaborat cu **entități sau evenimente de la nivelul UE** [de exemplu, Asociația camerelor europene de comerț și industrie, reprezentând toate camerele de comerț ale UE, Hannover Messe (Târgul de la Hanovra)[11], reuniune cu trimișii IMM-urilor din statele membre și cu Adunarea IMM-urilor organizată de președinția maghiară a Consiliului Uniunii Europene], precum și cu anumite state membre. Acestea sunt elementele-cheie ale feedbackului primit cu privire la accesul la finanțarea UE:

- aspecte structurale și de **reglementare** (costuri ridicate ale energiei și ale forței de muncă, condiții de concurență echitabile pentru ajutoarele de stat, corelarea finanțării/sprijinului pentru investiții la nivelul UE și la nivel național);
- provocări în ceea ce privește **navigarea și accesul la** finanțare din partea UE;
- lacune în ceea ce privește finanțarea de-a lungul **ciclului de inovare** (lipsa sprijinului pentru niveluri de maturitate tehnologică mai ridicate, fără accent pe capacitatea de comercializare a cercetării sprijinite);
- necesitatea unei abordări pe **termen mai lung** (orizontul de timp al CFM este prea scurt pentru a asigura stabilitatea pe termen lung a industriei);
- **atractivitatea UE în comparație cu atractivitatea internațională** pentru industrie.

[10] Direcția Generală Piață Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri.

[11] Hannover Messe este unul dintre cele mai mari târguri comerciale industriale din lume, organizate anual în Germania, care prezintă inovații în domeniul automatizării, al energiei, al digitalizării și al tehnologiilor avansate de producție.

2. INSTRUMENTUL 2: Alinierea finanțării UE pentru tehnologii strategice

2.1. Clarificarea domeniului de aplicare și a obiectivelor STEP

În temeiul articolului 2 alineatul (7) din Regulamentul STEP, colegiuitorii au autorizat Comisia să emită orientări cu privire la anumite dispoziții ale STEP. Ca răspuns, Comisia a adoptat, la 13 mai, o comunicare sub forma unei **note de orientare**[12], care oferă orientări practice pentru a asigura punerea în aplicare coerentă și eficace a tuturor programelor de finanțare.

Nota de orientare are trei scopuri:

- **Clarificarea obiectivelor STEP:** aceasta prezintă obiectivele care stau la baza Regulamentului STEP (articolul 2), clarificând concepte-cheie, cum ar fi lanțurile valorice și serviciile asociate.
- **Ilustrarea sectoarelor care beneficiază de sprijin:** Nota de orientare se extinde asupra celor trei sectoare prioritare ale STEP – tehnologii digitale/profunde, tehnologii curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, biotehnologii și competențe relevante; însoțite de o listă orientativă și neexhaustivă a tehnologiilor care ar putea beneficia de sprijin.
- **Extinderea condițiilor pentru luarea în considerare a tehnologiilor critice:** Nota de orientare oferă explicații cu privire la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească tehnologiile pentru a fi considerate critice, axându-se pe dimensiunea Uniunii și pe cea a pieței interne.

Nota de orientare abordează **prima condiție STEP** privind **capacitatea de inovare**. Aceasta explică faptul că sprijinul STEP ar trebui să se concentreze pe inovarea revoluționară și că tehnologiile critice ar trebui să demonstreze cel puțin două dintre cele trei elemente inovatoare, emergente și/sau de ultimă generație. În plus, o tehnologie critică ar trebui să demonstreze un potențial economic semnificativ, care să aibă cele mai mari efecte de propagare în alte state membre, ceea ce poate spori potențialul economic pe piața internă. Nici cercetarea fundamentală și implementarea nu sunt vizate de STEP, care se axează pe dezvoltare și producție.

Aceasta abordează, de asemenea, **cea de a doua condiție STEP** privind **reducerea sau prevenirea dependențelor strategice ale Uniunii**. Nota de orientare explică faptul că astfel de dependențe pot fi recunoscute în documentele strategice ale UE sau identificate atunci când dependența de furnizori din țări terțe este semnificativă. Aceasta prezintă, de asemenea, cinci factori de evaluare meniți să ofere autorităților de finanțare orientare în stabilirea contribuției unei tehnologii la reducerea sau prevenirea dependențelor strategice.

Nota de orientare a jucat un rol important în sprijinirea **serviciilor Comisiei, a punctelor de contact naționale STEP și a autorităților de management** în asigurarea unei **puneri în aplicare coerente** a programelor STEP din 11 – unele gestionate direct de Comisie, altele în cadrul gestiunii partajate între

[12] Comunicarea C/2024/3209 a Comisiei, Notă de orientare privind anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2024/795 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP), 2024, disponibilă la adresa: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

Comisie și statele membre. Această coerență a garantat că se acordă prioritate proiectelor de calitate și că tehnologiile critice au primit sprijinul necesar.

STEP este integrată în programele existente ale UE, fiecare fiind pusă în aplicare pe baza propriului temei juridic și a obiectivelor mai ample. Printre acestea, numai Fondul european de apărare a primit o consolidare bugetară specifică în cadrul STEP.

2.2. Programe care fac obiectul gestiunii directe

Comisia alocă fonduri UE prin intermediul programelor STEP pe care le gestionează în mod direct pentru a **sprijini obiectivele STEP în întreaga Uniune și pe piața internă** – deși STEP este adoptată la jumătatea perioadei CFM și fiecare program urmărește o serie de obiective de politică ce le depășesc pe cele ale STEP.

FIGURA 3: Defalcarea sectorială a resurselor alocate STEP în 2024 (în %)

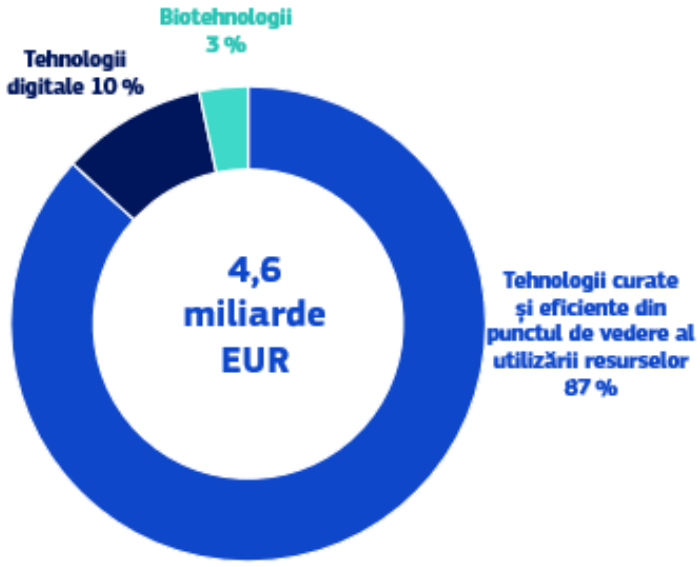

Sursă: Rapoartele serviciilor Comisiei Europene.

În 2024, cererile de propuneri au fost închise[13] în cadrul tuturor celor cinci programe relevante pentru STEP în gestiune directă în cele trei sectoare STEP: Fondul pentru inovare[14], Orizont Europa, programul „Europa digitală", Programul „UE pentru sănătate" și Fondul european de apărare (FEA) – cu o majorare bugetară de 1,5 miliarde EUR pentru acțiunile STEP destinate în mod specific FEA.

În total, **bugetul inițial alocat** s-a ridicat la **4,6 miliarde EUR** în sprijinul tehnologiilor relevante pentru STEP în 2024[15], marea majoritate a fondurilor fiind alocate pentru tehnologiile curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor în cadrul Fondului pentru inovare. Începând din 2024, o cerere de propuneri a vizat în mod specific dezvoltarea aptitudinilor și a competențelor în sectoarele relevante

[13] Domeniul de aplicare al raportului anual 2024 al STEP acoperă exclusiv cererile de propuneri relevante pentru STEP al căror termen limită de depunere a fost înainte de 31 decembrie 2024.

[14] Fondul pentru inovare este finanțat din veniturile sistemului de comercializare a certificatelor de emisii (ETS).

[15] Prin urmare, cererile de propuneri lansate în 2024 cu închideri în 2025 nu sunt luate în considerare în prezentul raport anual.

pentru STEP: „*Programe educaționale specializate în domenii-cheie de capacitate*” în cadrul programului „Europa digitală”. În plus, două teme ale FEA au vizat dezvoltarea de produse din domeniul apărării care să contribuie la abordarea deficitului de forță de muncă și de competențe esențiale pentru tehnologiile vizate.

În plus, în cadrul programului Orizont Europa, Consiliul European pentru Inovare (CEI) a lansat în noiembrie 2024 o primă cerere de propuneri dedicată programului STEP Scale-Up, cu un buget de 300 de milioane EUR în 2025 (sprijin cu până la 30 de milioane EUR pe proiect), cu o creștere preconizată la 900 de milioane EUR în perioada 2025-2027 (inclusiv bugetul pe 2025); precum și cinci cereri de propuneri care abordează provocările relevante pentru STEP, cu un buget total de 250 de milioane EUR. Mărcile STEP vor fi acordate atât în cadrul cererii de propuneri pentru programul STEP Scale-Up, cât și al cererilor de propuneri care abordează provocările relevante pentru STEP cu privire la proiectele care depășesc pragurile de evaluare. Totuși, acest lucru nu este luat în considerare pentru sumele totale de finanțare pentru 2024 contabilizate în prezentul raport anual, deoarece cererile de propuneri nu s-au încheiat în anul respectiv.

TABELUL 1: Rezumatul cererilor de propuneri relevante pentru STEP din 2024 în cele trei sectoare STEP din cadrul programelor relevante pentru STEP în gestiune directă (în milioane EUR)

Sectorul	Program	Tematica cererii de propuneri	Buget (în milioane EUR)	Deschisă	Închisă
Tehnologii curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor	**Fondul pentru inovare**	Decarbonizare generală – proiecte la scară largă	1 700 EUR	Noiembrie 2023	Aprilie 2024
		Decarbonizare generală – proiecte la scară medie	500 EUR	Noiembrie 2023	Aprilie 2024
		Decarbonizare generală – proiecte la scară mică	200 EUR	Noiembrie 2023	Aprilie 2024
		Producția de tehnologii curate	1 400 EUR	Noiembrie 2023	Aprilie 2024
		Proiecte-pilot	200 EUR	Noiembrie 2023	Aprilie 2024
	Fondul european de apărare	Sisteme independente și eficiente din punct de vedere energetic pentru bazele militare	40 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
Total tehnologii curate	**4 040 EUR**				
Tehnologii digitale	**Programul Orizont Europa**	Studiu de gravimetrie cuantică în faza B – Maturizarea tehnologiei	14 EUR	Noiembrie 2023	Aprilie 2024
		Tehnologii spațiale pentru independența și competitivitatea europeană	20 EUR	Noiembrie 2023	Aprilie 2024
	Programul „Europa digitală”	Punerea la dispoziție a unui model european de fundație cu sursă deschisă de înaltă performanță pentru reglaj fin	25 EUR	Februarie 2024	Mai 2024
		Implementarea de referință a serviciilor europene de edge și cloud (evoluții industriale IoT Edge și Telco Edge)	30 EUR	Februarie 2024	Mai 2024
		Programe educaționale specializate în domenii-cheie de capacitate	55 EUR	Iulie 2024	Noiembrie 2024
	Fondul european de apărare	Sisteme de avioane de luptă bazate pe colaborare fără pilot la bord (U-CCA)	15 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
		Comunicații subacvatice securizate și adaptabile pentru UUS-uri	24 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024

		Metode de reducere a decalajelor față de realitate	15 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
		Componente electronice	25 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
		Tehnologiile cuantice	24 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
		Apertură și emițător-receptor multifuncționale, bazate pe IA	45 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
		Standard de comunicare multidimensională în domeniul apărării	25 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
		UAS europene îmbunătățite de dimensiuni mici	11 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
		Poligon cibernetic bazat pe cooperare de generație următoare	48 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
		Formă de undă securizată pentru comunicațiile prin satelit	25 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
		Sisteme autonome terestre multifuncționale	50 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
		Simulare și formare pentru urgențe medicale	10 EUR	Iunie 2024	Noiembrie 2024
Total tehnologii digitale	**461**				
Biotehnologii	**UE pentru sănătate (EU4Health)**	Centrul european de dezvoltare a vaccinurilor (EVH)	102 EUR	Mai 2024	Septembrie 2024
		Cerere de propuneri pentru sprijinirea dezvoltării de noi medicamente antivirale	10 EUR	Mai 2024	Septembrie 2024
		Cerere de propuneri pentru sprijinirea tehnologiilor și a proceselor de producție inovatoare în Uniune pentru producția de medicamente	17 EUR	Mai 2024	Septembrie 2024
	Fondul european de apărare	Acțiuni de cercetare ale Alianței pentru contramăsuri medicale în domeniul apărării	15 EUR		
		Acțiuni de dezvoltare ale Alianței pentru contramăsuri medicale în domeniul apărării	10 EUR		

Total biotehnologie	**154 EUR**		
TOTAL GENERAL		**4 655 EUR**	

Sursă: Rapoartele serviciilor Comisiei Europene.

Până la sfârșitul anului 2024[16], nu fuseseră încă evaluate cererile legate de Fondul european de apărare și de programul Europa digitală[17]. Cererile legate de toate celelalte subiecte au fost evaluate, ceea ce a dus la **acordarea unei finanțări** în valoare de **4,9 miliarde EUR**[18].

Următoarele secțiuni prezintă o defalcare detaliată a impactului STEP în cele trei sectoare tehnologice STEP și inclusiv în statele membre și regiunile UE. Analiza regională urmează **nomenclatorul statistic NUTS2** (NUTS 2024, Eurostat).

2.2.1. Stimularea inovării curate

Tranziția către **tehnologii curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor** se află în centrul strategiei industriale și climatice a Europei, sprijinind eforturile UE de a atinge neutralitatea climatică până în 2050 în cadrul Pactului verde european. Aceasta s-a reflectat mai recent în Pactul pentru o industrie curată al UE[19].

Regulamentul STEP a recunoscut acest sector ca fiind o prioritate strategică, aliniindu-se la Regulamentul privind industria „zero net”[20], care urmărește să extindă producția de tehnologii curate esențiale în Europa pentru a asigura suveranitatea tehnologică și a reduce dependența de furnizorii externi. Cu alte cuvinte, investițiile în aceste tehnologii sunt esențiale nu numai pentru reducerea emisiilor, ci și pentru consolidarea competitivității industriale și asigurarea independenței energetice a UE.

Tehnologiile curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor includ un spectru larg de inovații, de la **tehnologii din domeniul energiei din surse regenerabile la combustibili durabili, tehnologii de captare a dioxidului de carbon și tehnologii de decarbonizare**[21].

[16] Raportul anual pe 2024 acoperă cererile de propuneri încheiate până la 31.12.2024, indiferent dacă rezultatele au fost anunțate până la sfârșitul anului.

[17] Până în martie 2025, evaluarea a fost finalizată în cadrul celor trei teme ale programului „Europa digitală” și au fost acordate 17 mărci STEP. Acestea vor fi raportate în Raportul anual pe 2025.

[18] Această sumă corespunde sumei totale acordate proiectelor selectate pentru finanțare în cadrul Fondului pentru inovare, Orizont Europa și programul „UE pentru sănătate”. Aceasta poate fi ajustată la semnarea acordurilor de subvenționare, care ar putea schimba contribuțiile individuale și nu poate fi reconciliată cu suma de 4,6 miliarde EUR din paragraful introductiv, care se referă la bugetul alocat (față de finanțarea acordată) în cadrul apelurilor STEP încheiate în 2024 în cadrul tuturor celor cinci programe gestionate direct din sfera de competență STEP.

[19] Comunicarea Comisiei COM/2025/85, Pactul pentru o industrie curată: o foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare, 2025, disponibilă la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:52025DC0085.

[20] Regulamentul (UE) 2024/1735 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european de producere de tehnologii „zero net” și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1724 disponibil la adresa: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

[21] O listă detaliată, dar neexhaustivă a tehnologiilor care intră sub incidența Regulamentului STEP este disponibilă în Comunicarea C/2024/3248 a Comisiei, Notă de orientare privind anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2024/795 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP), 2024, disponibilă la adresa: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

Fondul pentru inovare, finanțat prin schema UE de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră (EU ETS), a fost de departe cel mai mare contribuitor la obiectivele STEP dintre programele gestionate direct de Comisie. Prima cerere de propuneri aliniată la STEP din cadrul Fondului pentru inovare s-a încheiat în aprilie 2024. Acesta a alocat un buget semnificativ de 4 miliarde EUR pentru a sprijini progresele în domeniul tehnologiilor curate.

Structurate pe cinci teme, pe baza cerințelor privind cheltuielile de capital (CAPEX) și a accentului tehnologic, cererile de propuneri au acoperit domenii precum decarbonizarea generală, producția de tehnologii curate și proiectele-pilot. La fel ca în cazul tuturor cererilor de propuneri din cadrul Fondului pentru inovare, proiectele au fost evaluate pe baza potențialului de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, a nivelului de inovare, a maturității, a reproductibilității și a eficienței din punctul de vedere al costurilor – asigurând un proces riguros de selecție.

S-a alocat un sprijin financiar substanțial proiectelor selectate pentru finanțare în cadrul acestor cereri de propuneri. În total, **85 de proiecte au fost preselectate pentru un sprijin financiar global acordat în valoare de 4,8 miliarde EUR**[22], granturile acoperind până la 60 % din cheltuielile de capital și de funcționare incluse în deficitul de finanțare al proiectelor, lăsând astfel suficient spațiu pentru alte resurse financiare pentru a acoperi partea nefinanțată a costurilor eligibile. Printre aceste proiecte se numără dezvoltarea unei tehnologii de pionierat pentru a produce substanțe chimice și materiale de construcție din deșeuri de biomasă (L1X) în Slovacia, prima stocare subterană la scară largă a energiei termice a rezervoarelor de 20 de megawați (ScaleUp) în Austria și o stocare subterană permanentă a dioxidului de carbon (Greensand Future) în Danemarca[23].

Trei inițiative transfrontaliere cu beneficiari multipli au primit, de asemenea, finanțare în valoare totală de 150,6 milioane EUR. Un astfel de exemplu este Energy Observer 2, un proiect derulat în colaborare de Franța și Țările de Jos care are în vedere dezvoltarea, construcția și operarea primei nave cargo cu hidrogen lichid din lume.

[22] Aceste cifre reflectă o imagine de ansamblu a rezultatelor cererii (cererilor) de propuneri relevante. Semnarea ulterioară a acordurilor de grant între inițiatorii de proiecte și Comisie poate duce la ajustări atât ale numărului de proiecte care primesc un grant, cât și ale contribuțiilor individuale.

[23] Mai multe detalii cu privire la un anumit număr de proiecte atribuite sunt disponibile la adresa: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_en.

FIGURA 4: Repartizarea geografică a subvențiilor acordate în sectorul tehnologiilor neoluante în 2024 prin programele de finanțare relevante ale UE STEP

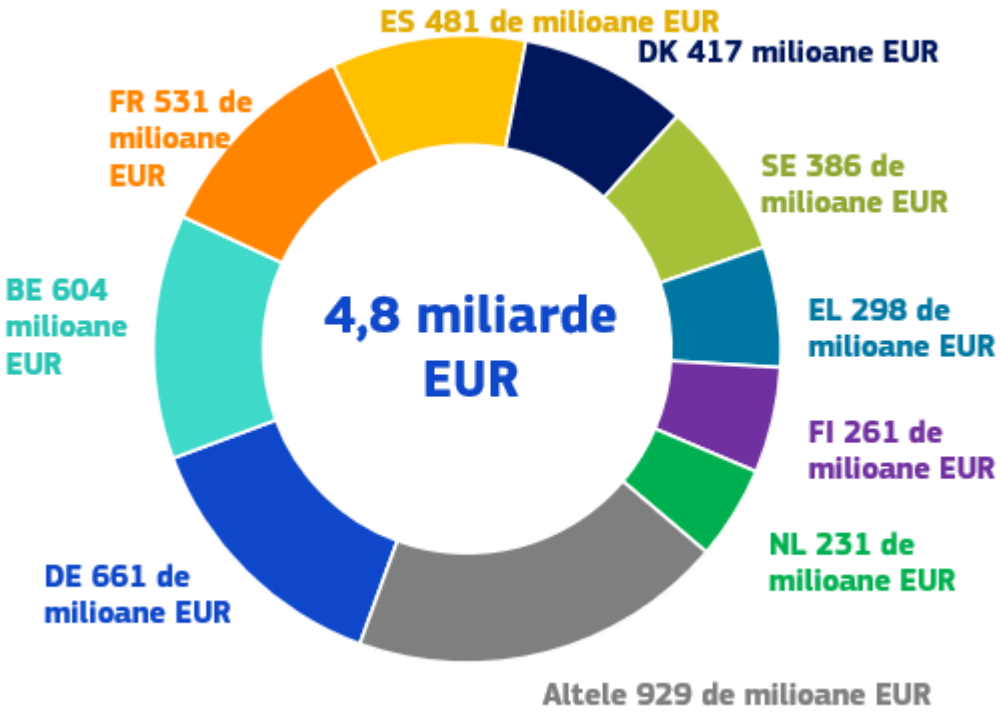

Sursă: Rapoartele serviciilor Comisiei Europene.

Entitățile stabilite în Germania și Belgia au fost de departe cei mai mari beneficiari de granturi legate de STEP în acest sector, primind 661 de milioane EUR și, respectiv, 604 milioane EUR. Acestea au fost urmate de Franța (530 de milioane EUR), Spania (480 de milioane EUR) și Danemarca (417 milioane EUR)[24].

2.2.2. Accelerarea inovațiilor în domeniul digital și al tehnologiei profunde

Tehnologiile digitale și profunde joacă un rol esențial în promovarea suveranității tehnologice și a rezilienței digitale a Europei. Acest sector cuprinde un spectru larg de inovații de vârf, inclusiv **calculul avansat, inteligența artificială (IA), securitatea cibernetică, microelectronica și tehnologiile cuantice**[25] – toate acestea fiind fundamentale pentru programul de politică pentru 2030 privind deceniul

[24] În cadrul mărcilor STEP aferente Fondului pentru inovare, pentru proiectele cu beneficiari multipli situate în mai multe regiuni, cuantumul contribuției financiare acordate regiunii/statului membru în cauză se calculează prin împărțirea contribuției totale la proiect în mod egal între locațiile sale.

[25] O listă detaliată, dar neexhaustivă a tehnologiilor care intră sub incidența Regulamentului STEP este disponibilă în Comunicarea C/2024/3209 a Comisiei, Notă de orientare privind anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2024/795 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP), 2024, disponibilă la adresa: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

digital[26], care vizează consolidarea infrastructurii digitale, a competențelor și a poziției de lider tehnologic a Europei.

Recunoscând importanța strategică a acestor tehnologii, sprijinul STEP în 2024 a fost canalizat prin intermediul a două teme în cadrul programului Orizont Europa, trei teme în cadrul programului Europa digitală și douăsprezece teme în cadrul Fondului european de apărare. În total, în 2024, a fost alocat un buget de 461 de **milioane EUR** pentru acțiuni relevante pentru STEP în sectorul tehnologiilor digitale.

Până la sfârșitul anului 2024, șase proiecte au fost selectate pentru finanțare în cadrul cererilor de propuneri ale programului Orizont Europa[27] menționate mai sus, cărora li s-a acordat un grant care acoperă 100 % din costurile lor eligibile. Evaluarea contribuțiilor la programul Europa digitală și la Fondul european de apărare este încă în curs.

În total, 18,2 milioane EUR au fost alocate acestor proiecte în cadrul temelor care poartă eticheta STEP în pilonul II al programului Orizont Europa, clusterul 4 („Dezvoltarea digitală, industria și spațiul"). Toate aceste proiecte au fost promovate de consorții transnaționale stabilite în statele membre ale UE – Norvegia și Islanda fiind, de asemenea, eligibile.

FIGURA 5: Repartizarea geografică a granturilor acordate în sectorul tehnologiei digitale în 2024 de programele de finanțare ale UE relevante pentru STEP

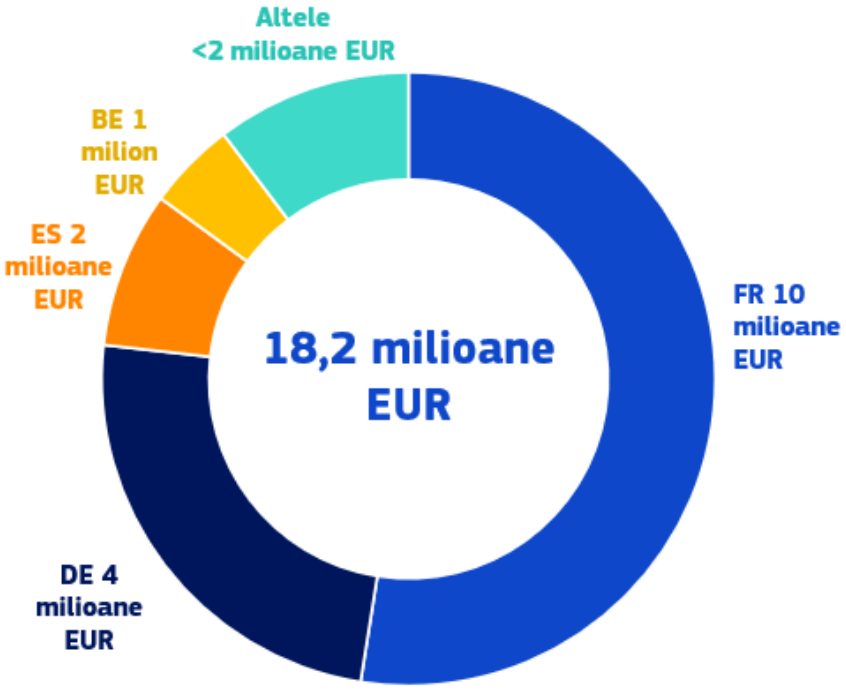

[26] DECIZIA (UE) 2022/2481 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 14 decembrie 2022 de instituire a programului de politică pentru 2030 privind deceniul digital.

[27] Până la sfârșitul anului 2024, cele 6 proiecte au fost selectate pentru finanțare în cadrul temei „Tehnologii spațiale pentru independența și competitivitatea europeană". Acordarea unui grant pentru proiectul selectat în cadrul celei de a doua teme a fost amânată din cauza retragerii unui partener important din consorțiu. Semnarea grantului pentru proiectul selectat în cadrul acestei a doua teme/cereri de propuneri este preconizată pentru T2 2025.

Sursă: Rapoartele serviciilor Comisiei Europene.

La nivel național, entitățile din Franța și Germania au devenit principalii beneficiari ai granturilor legate de STEP în acest domeniu, primind 9,6 milioane EUR și, respectiv, 4,4 milioane EUR. Acestea au fost urmate de Spania (1,5 milioane EUR) și Belgia (0,8 milioane EUR)[28].

Printre exemplele de proiecte se numără PUMA, o colaborare între inițiatorii francezi, germani și italieni care abordează dependențele strategice ale UE în domeniul microelectronicii pentru aplicațiile spațiale și SPACELINK, în cadrul căreia entități din Grecia, Germania, Franța și Belgia vor dezvolta în colaborare componente pentru comunicațiile optice de calitate spațială[29].

2.2.3. Dezvoltarea biotehnologiilor

Biotehnologiile joacă un rol crucial în avansarea inovării medicale, în consolidarea rezilienței în domeniul sănătății și în promovarea autonomiei strategice a Europei în ceea ce privește materialele medicale esențiale. Acest sector cuprinde un spectru larg de domenii de ultimă generație, inclusiv **genomica și farmacogenomica, sinteza ADN-ului, ingineria celulară și tisulară, bioinformatica și nanobiotehnologiile**. Accentul pus de STEP pe biotehnologii vizează accelerarea inovării, asigurarea securității aprovizionării și consolidarea competitivității Europei în domeniul științelor vieții.

Sprijinul acordat de STEP pentru biotehnologii s-a materializat în 2024 prin intermediul a trei teme specifice relevante pentru STEP în cadrul **Programului „UE pentru sănătate”** și două în cadrul **Fondului european de apărare**. Aceste teme au alocat un buget de peste **150 de milioane EUR** pentru a sprijini proiecte axate pe dezvoltarea antivirală, producția de vaccinuri, fabricarea de medicamente esențiale, precum și pe contramăsuri medicale de apărare. Aceste investiții urmăresc să sporească gradul de pregătire al Europei pentru viitoarele crize medicale, să reducă dependența de furnizorii externi și să stimuleze următoarea generație de descoperiri în domeniul biomedicinei.

Până la sfârșitul anului 2024, au fost evaluate numai contribuțiile la temele programului „UE pentru sănătate”, iar rezultatele au fost comunicate, cu un total de aproximativ **130 de milioane EUR** acordate în cadrul cererilor de propuneri relevante pentru STEP. Șapte proiecte au primit un grant, acoperind între 60 % și 80 % din costurile eligibile. Patru dintre proiectele sprijinite sunt inițiative cu beneficiari multipli, trei fiind desfășurate de consorții transnaționale – entitățile din țări terțe[30] asociate sunt, de asemenea, eligibile. Printre acestea se numără dezvoltarea, în Portugalia, a unui proces continuu de uscare prin pulverizare a produselor farmaceutice care va spori eficiența, scalabilitatea și flexibilitatea producției farmaceutice în UE (PharmSD 3.0) și o platformă pentru producția farmaceutică bazată pe IA și pe robotică, în colaborare între entități stabilite în Finlanda, Suedia, Franța, Estonia și Germania (RoboPharma)[31].

[28] Pentru proiectele situate în mai multe locații, cuantumul contribuției financiare acordate regiunii/statului membru în cauză se calculează pe baza contribuției financiare acordate entității sau entităților stabilite acolo.

[29] Mai multe detalii cu privire la un anumit număr de proiecte atribuite sunt disponibile la adresa: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_en.

[30] A se vedea Lista țărilor participante la programul „UE pentru sănătate”.

[31] Mai multe detalii cu privire la un anumit număr de proiecte atribuite sunt disponibile la adresa: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_en.

FIGURA 6: Repartizarea geografică a granturilor acordate în sectorul biotehnologiilor în 2024 de programele de finanțare ale UE relevante pentru STEP

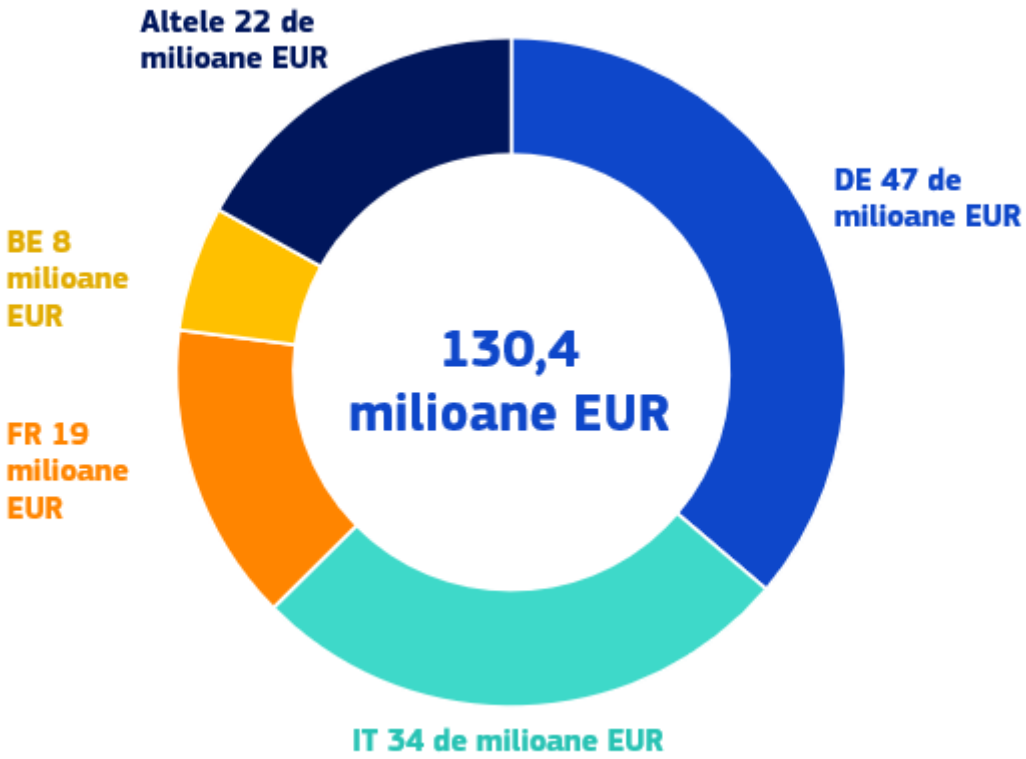

Sursă: Rapoartele serviciilor Comisiei Europene.

Entitățile din Germania și Italia au devenit principalii beneficiari, primind 47 de milioane EUR și, respectiv, 34 de milioane EUR. Ulterior, Franța a obținut granturi[32] în valoare de 19 milioane EUR.

2.3. Fonduri ale politicii de coeziune

Politica de coeziune s-a dovedit a fi unul dintre principalii factori care contribuie la realizarea obiectivelor STEP și la consolidarea competitivității și a rezilienței economiei europene. Principalele flexibilități și stimulente introduse de STEP pentru politica de coeziune au inclus posibilitatea de a finanța investiții productive în alte întreprinderi decât IMM-urile în cadrul priorităților specifice STEP ale Fondului european de dezvoltare regională, **rate de cofinanțare mai ridicate, de până la 100 % la nivelul priorității dedicate STEP** și **30 % din alocarea pentru prioritățile STEP plătită din bugetul UE ca prefinanțare unică de 30 %**.

Pentru a răspunde interesului puternic al statelor membre, în aprilie 2024, la scurt timp după intrarea în vigoare a Regulamentului STEP, Comisia Europeană a organizat un seminar tehnic[33], destinat în principal autorităților de management al fondurilor politicii de coeziune, pentru a clarifica modul în care STEP ar

[32] Pentru proiectele situate în mai multe locații, cuantumul contribuției financiare acordate regiunii/statului membru în cauză se calculează pe baza contribuției financiare acordate entității sau entităților stabilite acolo.

[33] Inforegio – 2021-2027 seminarii tehnice, disponibile la adresa: https://ec.europa.eu/regional_policy/2021-2027/technical-seminars/step_en.

trebui pusă în aplicare în cadrul programelor politicii de coeziune și pentru a oferi orientări cu privire la domeniul de aplicare al STEP.

Comisia a primit **primul val de cereri de modificare a programului până la 31 august 2024**, alocând fonduri pentru investițiile STEP înainte de evaluarea la jumătatea perioadei a fondurilor politicii de coeziune. De atunci, au loc consultări informale suplimentare cu o serie de state membre, dintre care câteva au condus la cereri oficiale de modificare a programului.

Până la sfârșitul lunii decembrie 2024, **6 state membre** au prezentat spre aprobare Comisiei **41 de modificări ale STEP**, în valoare de **6,4 miliarde EUR din fondurile politicii de coeziune**. Se preconizează că vor fi efectuate modificări suplimentare pe parcursul anului 2025.

Repartizarea se face după cum urmează:

- 4,8 miliarde EUR în cadrul Fondului european de dezvoltare regională (FEDR)
- 838 de milioane EUR în cadrul Fondului social european+ (FSE+)
- 764 de milioane EUR Fondul pentru o tranziție justă (FTJ)

2.3.1. Analiza utilizării STEP în politica de coeziune

La 31 decembrie 2024, Comisia Europeană aprobase 29 de modificări ale STEP în valoare totală de aproape 5,9 miliarde EUR în șase state membre (*a se vedea tabelul 2 și figura 7 de mai jos*).

TABELUL 2: Prezentare generală a alocărilor de fonduri în 2024 (în milioane EUR)

SM	Titlul	FEDR (milioane EUR)	FTJ (milioane EUR)	FSE+ (m EUR)	Total (milioane EUR)
DE	Programul de fonduri multinaționale FEDR/FTJ Renania de Nord-Westfalia 2021-2027	200,20	301,60		501,8
DE	Programul FEDR 2021-2027 Baden-Württemberg	62,22			62,2
DK	Tehnologii și competențe verzi pentru o tranziție justă		52,30		52,3
ES	Programul pentru Catalonia FEDR 2021-2027	113,51			113,5
DE	Programul FEDR 2021-2027 Bavaria	104,54			104,5
DE	Programul FEDR 2021-2027 Schleswig-Holstein	47,00			47,0
IT	PR Lazio FEDR 2021-2027	109,04			109,0
IT	Sicilia FEDR 2021-2027	615,20			615,2
IT	PR Sardinia FEDR 2021-2027	166,01			166,0
ES	Programul pentru Cantabria FEDR 2021-2027	15,53			15,5
IT	PR Lombardia FEDR 2021-2027	120,00			120,0
FR	Programul Hauts de France FEDR-FSE +- FTJ 2021-2027			34,87	34,9
IT	PR regiunea Campania FEDR 2021-2027	581,14			581,1
DE	Programul FEDR 2021-2027 Mecklenburg-Vorpommern	138,69			138,7
ES	Programul Comunității Madrid FEDR 2021-2027	72,67			72,7
IT	PR Calabria FEDR FSE+ 2021-2027	264,45			264,5
IT	PR Puglia FEDR FSE+ 2021-2027	471,53			471,5
ES	Programul Aragon FEDR 2021-2027	23,44			23,4
RO	Sănătate	351,77		114,44	466,2
IT	PR Emilia-Romagna FEDR 2021-2027	61,46			61,5
IT	PN Cercetare, inovare și competitivitate pentru tranziția verde și digitală 2021-2027	558,46			558,5
IT	PR Umbria FEDR 2021-2027	31,42			31,4
RO	Creștere inteligentă, digitalizare și instrumente financiare	271,01			271,0
RO	Tranziție justă		266,33		266,3
FR	Programme régional Île-de-France et bassin de la Seine FEDR-FSE + 2021-2027	35,19		12,48	47,7
DE	Bayern – FSE+			36,92	36,9
ES	Cantabria – FSE+			3,17	3,2
ES	Madrid – FSE+			63,82	63,8
RO	Educație și ocuparea forței de muncă – RO - FSE+			572,63	572,6
Total	**29**	**4 414,5**	**620,2**	**838,3**	**5 873,0**

Sursă: rapoartele statelor membre.

TABELUL 7: Total alocări STEP în programele adoptate în 2024 (în milioane EUR)

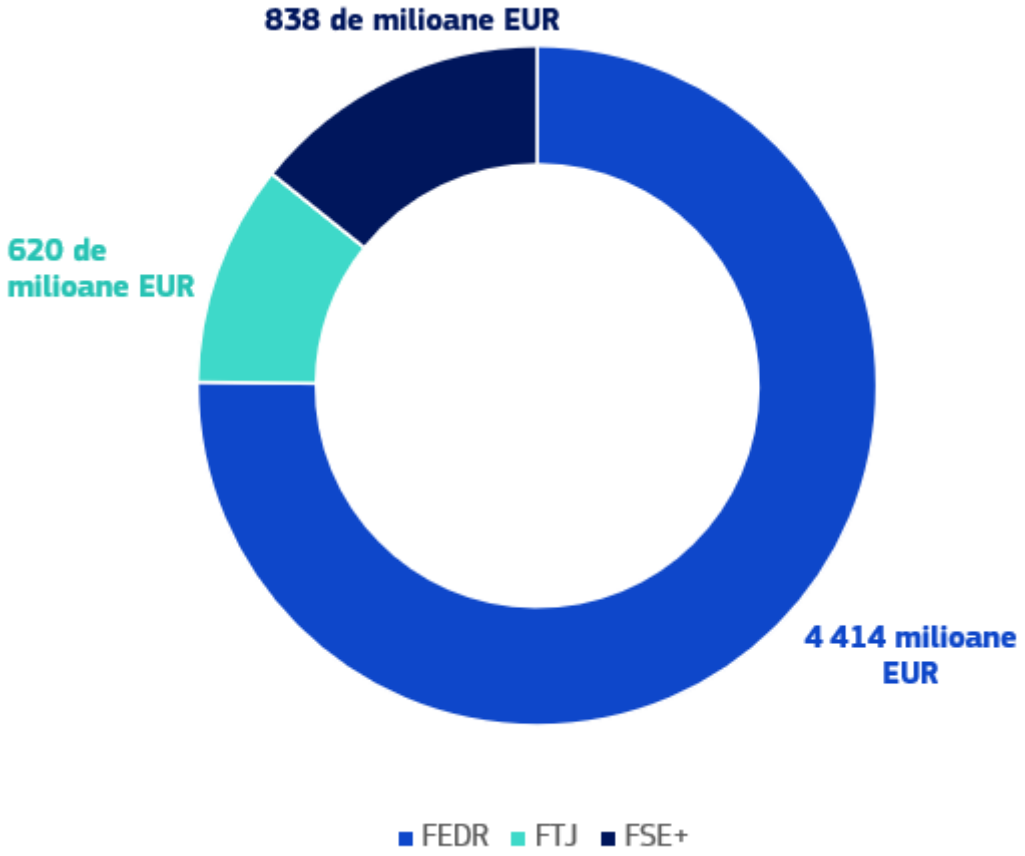

Sursă: rapoartele statelor membre.

Distribuția geografică a investițiilor STEP

Majoritatea investițiilor relevante pentru STEP au fost propuse de programele regionale din Franța, Germania, Italia și Spania (a se vedea figura de mai jos) – reprezentând 23 din cele 29 de programe adoptate, cu alocări STEP în valoare de 3,7 miliarde EUR (3,23 miliarde EUR din FEDR, 151 de milioane EUR din FSE+ și 302 milioane EUR din FTJ). Celelalte șase programe naționale au prezentat modificări în valoare de 2,2 miliarde EUR (1,18 miliarde EUR din FEDR, 687 de milioane EUR din FSE+ și 319 milioane EUR din FTJ).

TABELUL 8: Localizarea geografică a programului adoptat în 2024

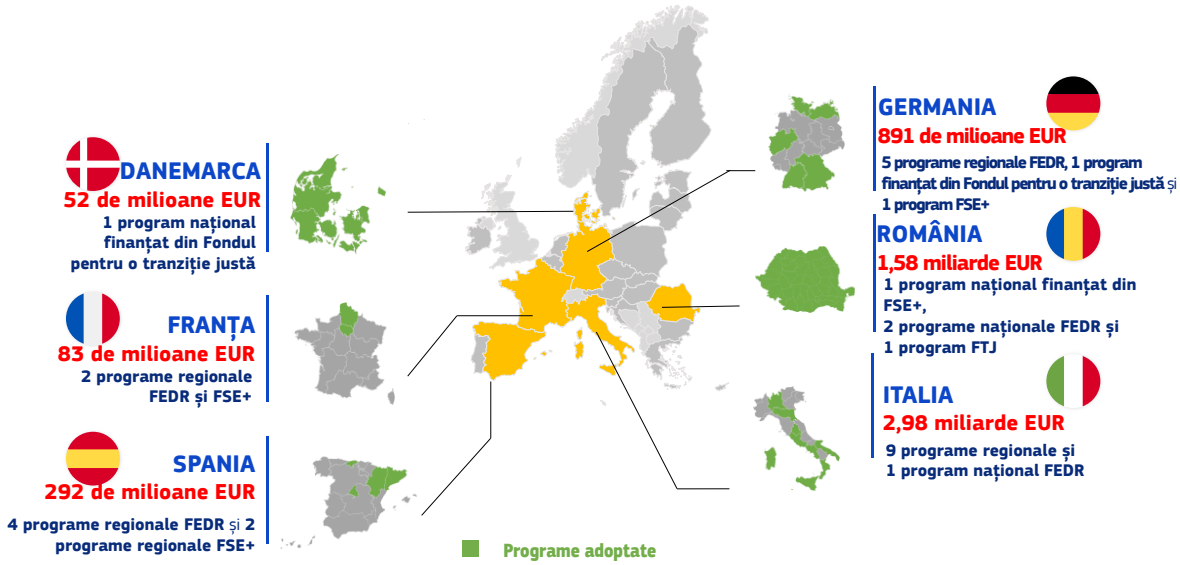

*integrarea priorității STEP/prioritatea STEP nu este inclusă

Sursă: rapoartele statelor membre.

TABELUL 9: Volumul financiar al modificărilor STEP pentru fiecare stat membru în 2024 (prezentate vs. adoptate, descrescător în funcție de cuantum)[34] (în milioane EUR)

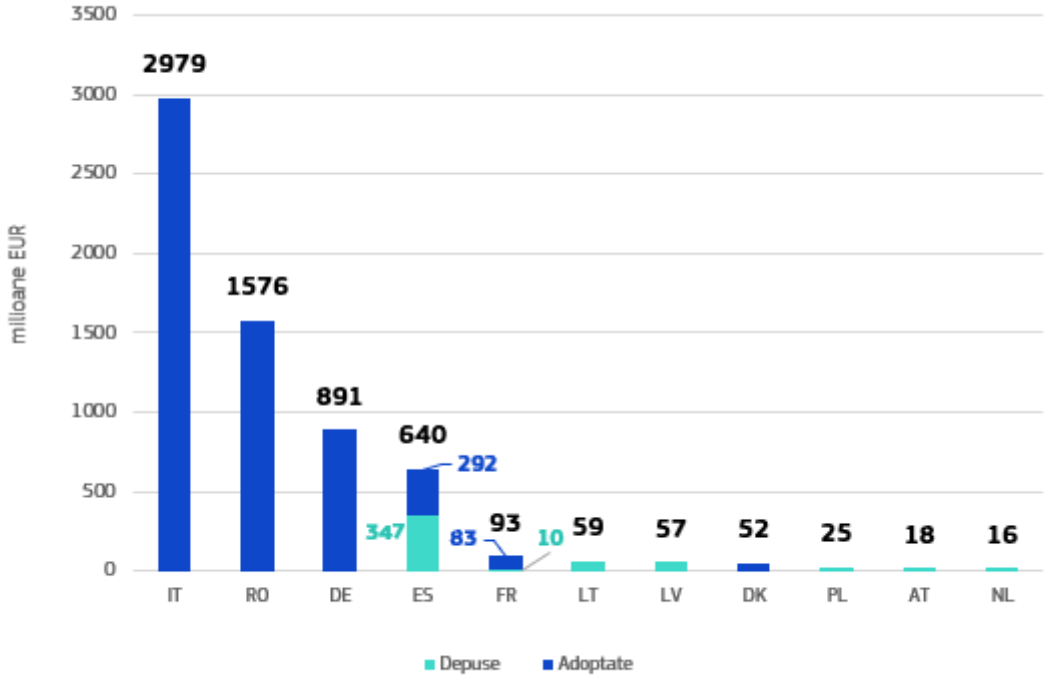

Sursă: rapoartele statelor membre.

În ceea ce privește FEDR și FSE+, mai mult de două treimi din alocările STEP au fost reprogramate în cadrul regiunilor mai puțin dezvoltate[35].

[34] Numai pentru programele cu priorități specifice sau sume cunoscute dedicate STEP pe baza alocărilor domeniilor de intervenție.

[35] „Regiunile mai puțin dezvoltate", în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/1060, sunt regiunile din statele membre ale UE al căror produs intern brut (PIB) pe cap de locuitor este mai mic de 75 % din PIB-ul mediu al celor 27 de state membre ale UE.

FIGURA 10: Volumele financiare ale alocărilor STEP în cadrul FEDR și FSE+ pe categorii de regiuni în 2024 (în milioane EUR)

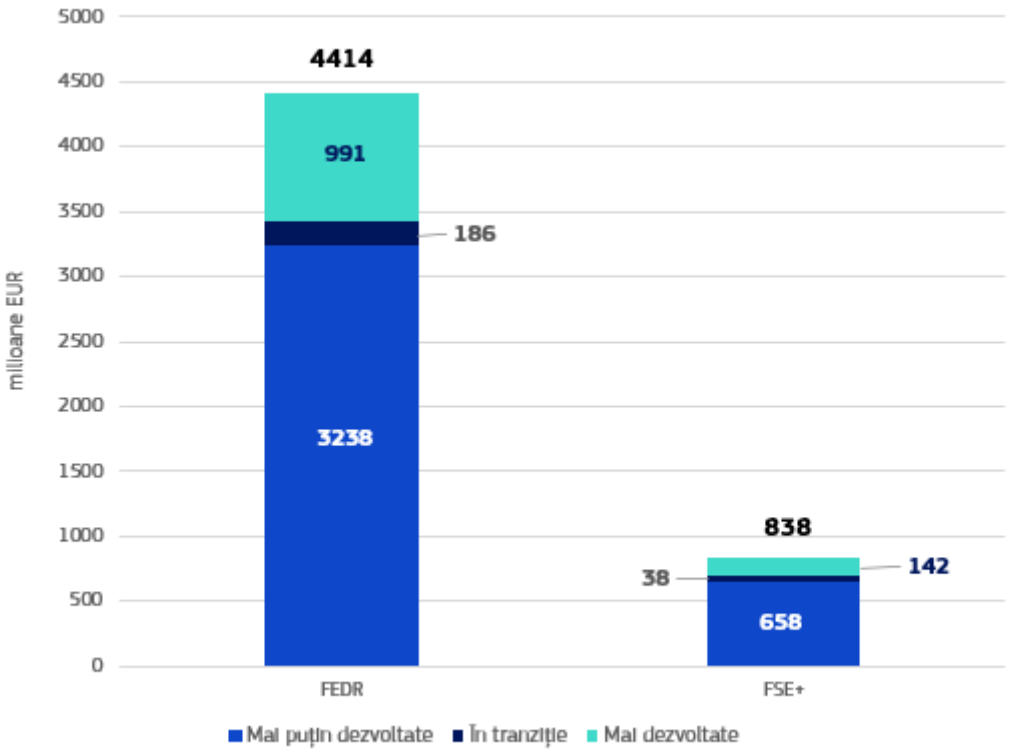

Sursă: rapoartele statelor membre.

Distribuția sectorială a investițiilor STEP

În perioada de programare 2021-2027, politica de coeziune urmărește să sprijine o Europă mai inteligentă, mai ecologică, mai conectată, mai socială și mai favorabilă incluziunii, mai apropiată de cetățeni. În cadrul acestor *obiective principale de politică*, există *obiective specifice* mai detaliate (a se vedea Portalul de date deschise pentru fondurile structurale și de investiții europene – Comisia Europeană | Date deschise privind coeziunea). **Regulamentul STEP a introdus două noi obiective specifice în cadrul FEDR și al Fondului de coeziune (FC),** pentru a sprijini investițiile care vizează consolidarea dezvoltării industriale și a lanțurilor valorice în sectoarele strategice.

Peste **60 %** din investițiile STEP din cadrul fondurilor politicii de coeziune vor fi executate **în cadrul noului obiectiv specific din cadrul obiectivului de politică „O Europă mai inteligentă”**, urmat de aproximativ **15 % pentru tehnologiile curate în cadrul obiectivului de politică „O Europă mai verde”.** FSE+ va sprijini competențele prin măsuri de învățare pe tot parcursul vieții și de ocupare a forței de muncă cu 14 % din investițiile STEP în cadrul obiectivului de politică „Europa socială”. În cele din urmă, 10 % din investițiile STEP vor fi efectuate în regiunile vizate de tranziția justă în cadrul obiectivului specific FTJ (a se vedea figura 11).

FIGURA 11: Volumul financiar al modificărilor STEP în funcție de obiectivul de politică și de obiectivul specific în 2024* (în milioane EUR)

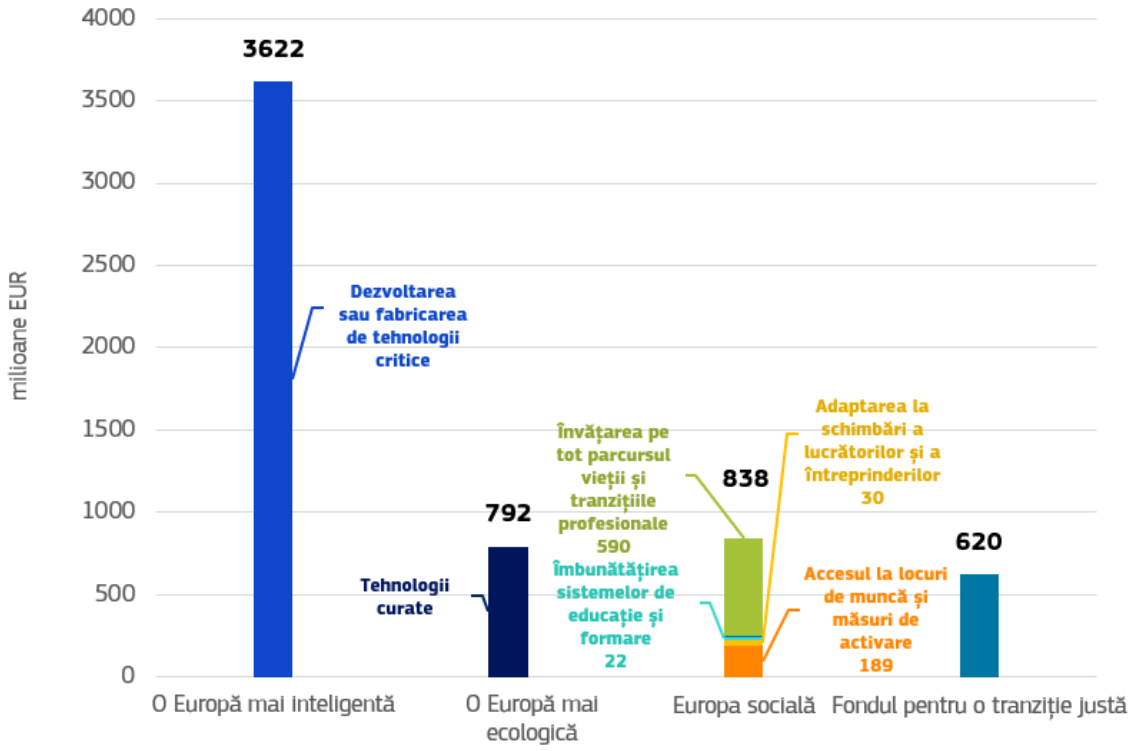

Sursă: rapoartele statelor membre.
*numai pentru programele cu priorități specifice

Investițiile productive reprezintă aproximativ 60 % din sumele planificate în cadrul STEP. Investițiile în dezvoltarea competențelor și în cercetare și inovare reprezintă 15 % din alocare. Aproximativ 10 % vor sprijini alte activități, cum ar fi transferul de tehnologie, sprijinul pentru incubatoarele de afaceri, societățile beneficiare și întreprinderi nou-înființate, precum și servicii legate de economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon și de rezistența la schimbările climatice (a se vedea figura 12).

FIGURA 12: Volumul financiar al modificărilor STEP în funcție de sector în 2024* (în milioane EUR)

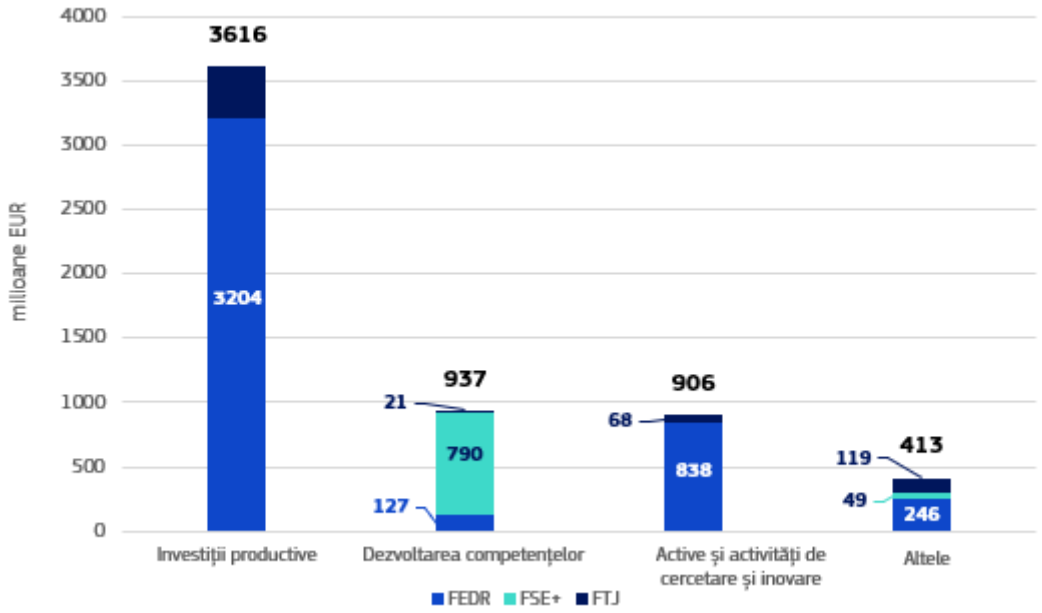

Sursă: rapoartele statelor membre.
*(numai pentru programele cu priorități specifice sau sume cunoscute dedicate STEP)

În ceea ce privește împărțirea investițiilor productive în funcție de sectorul STEP, investițiile sunt mai degrabă împărțite în mod egal (a se vedea figura 13). Cea mai mare parte a alocării a fost atribuită investițiilor productive în alte întreprinderi decât IMM-urile, utilizând posibilitatea de a finanța astfel de întreprinderi în cadrul FEDR pentru proiecte legate de STEP.

FIGURA 13: Investiții productive pe tip de întreprindere și prioritățile sectorului STEP în 2024* (în milioane EUR)

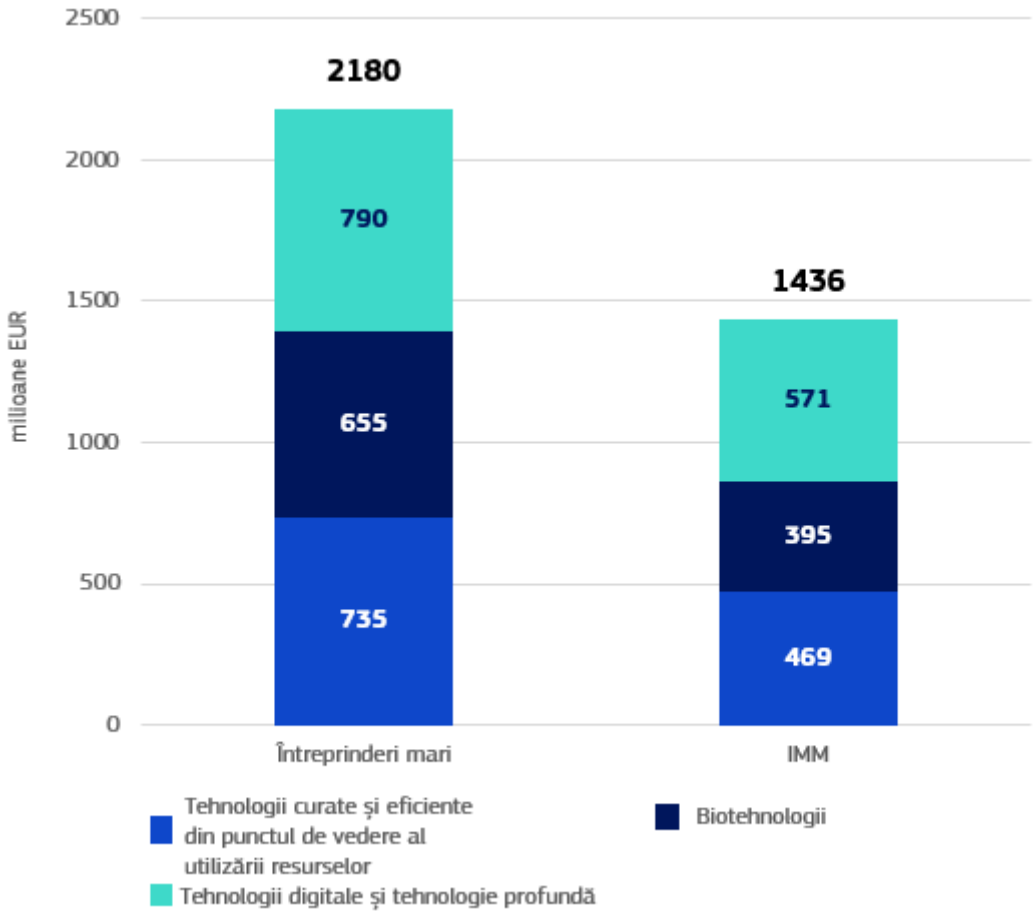

Sursă: rapoartele statelor membre.
*(numai pentru programele cu priorități specifice sau sume cunoscute dedicate STEP)

Principalele realizări preconizate ale investițiilor STEP

Pe baza principalilor indicatori de realizare și de rezultat pe care statele membre i-au selectat în programele modificate și în conformitate cu obiectivele STEP, se poate deduce că resursele politicii de coeziune vor cofinanța tehnologiile strategice relevante pentru STEP în multe întreprinderi. Se preconizează investiții în aproximativ 7 200 de întreprinderi în total în 23 dintre programele adoptate, 2 900 dintre acestea în sectorul tehnologiilor digitale, 3 000 în sectorul curat și aproape 570 în sectorul biotehnologiei. Se preconizează că investițiile planificate vor crea 9 800 de locuri de muncă în entitățile sprijinite.

2.3.2. Cereri de propuneri în cadrul programelor politicii de coeziune

În urma aprobării primelor modificări ale programului STEP, Danemarca și Germania au raportat patru cereri de propuneri STEP[36] până la sfârșitul anului 2024, în valoare de 244 de milioane EUR[37].

Tabelul 3: Prezentare generală a programelor politicii de coeziune în 2024

SM	Titlul programului	Suma inițială în milioane EUR	Situația la 31.12.2024
DK	Tehnologii și competențe verzi pentru o tranziție justă	45,5	Finalizat
DE	Programul FEDR 2021-2027 Bavaria	47,0	În curs (termen-limită: 31.1.2025)
	Programul FEDR 2021-2027 Schleswig-Holstein	11,4	În curs (termen-limită: 31.8.2025)
	Programul de fonduri multinaționale FEDR/FTJ Renania de Nord-Westfalia 2021-2027	140,0	În curs (termen-limită: 3.2.2025)
Total		**243,9**	

Sursă: rapoartele statelor membre.

2.3.3. Proiecte selectate

Patru state membre (Danemarca, Franța, Germania și Italia) au selectat deja proiecte în cadrul STEP, inclusiv:

În **Danemarca**, în urma cererii de propuneri daneze „Dezvoltarea lanțurilor valorice în cadrul Power-to-X”, care vizează reducerea emisiilor de CO_2 în sectoarele în care tranziția este dificilă, crearea unei piețe daneze competitive pentru hidrogen verde și soluții PtX (buget de 13 milioane EUR), au fost selectate patru proiecte. Printre acestea se numără HYFLEX (stocarea flexibilă a hidrogenului pentru Power-to-X și optimizarea rețelei) care vizează crearea unei instalații de stocare a hidrogenului și a unor compresoare de hidrogen asociate cu o capacitate de stocare de 10 tone (500 MWh) și optimizarea funcționării centralei PtX prin demonstrarea unui grad mai ridicat de utilizare a producției de energie din parcul fotovoltaic Kassø, precum și asigurarea unei echilibrări optime a centralei în raport cu rețeaua publică de energie electrică. A se vedea lista operațiunilor selectate aici.

În **Île-de-France (Franța)**, autoritatea de management a instituit un instrument financiar pentru a sprijini întreprinderile nou-înființate industriale și IMM-urile inovatoare cu potențial economic ridicat, în sectorul tehnologiilor curate, în etapa de preindustrializare și extindere. A se vedea lista operațiunilor selectate aici.

În ceea ce privește **Baden-Württemberg (Germania)**, autoritatea de management a selectat patru proiecte, inclusiv unul privind crearea unei infrastructuri de microproducție și verificare pentru dezvoltarea de „sisteme cuantice compacte” (cost total 5 milioane EUR, 3 milioane EUR din FEDR). Un grup tehnologic pentru producția și verificarea sistemelor cuantice este în curs de înființare la Institutul de Tehnologii Cuantice al Centrului Aerospațial German. Proiectul va dezvolta sisteme cuantice compacte pentru

[36] Germania a lansat alte cinci cereri de propuneri, care nu sunt în întregime dedicate STEP, care ar putea contribui la proiecte STEP.

[37] Germania, Italia și Letonia au raportat prezentarea unor noi cereri de propuneri la începutul anului 2025.

aplicațiile spațiale. Obiectivul este de a transfera sistemele cuantice de la operațiunile de cercetare și de laborator la aplicații, de exemplu, ca senzori pe sateliți. A se vedea lista operațiunilor selectate aici.

Regiunea Umbria (Italia) a instituit un instrument financiar menit să sprijine IMM-urile care investesc în dezvoltarea și fabricarea de tehnologii în domeniile tehnologiilor digitale, tehnologiilor profunde și biotehnologiei, precum și tehnologiilor curate și eficiente, printr-o formă mixtă de sprijin (împrumut și subvenție ulterioară pentru ștergerea datoriilor). Scopul este de a sprijini IMM-urile care au acces mai dificil la credite pentru a investi în inovații tehnologice în sectoarele descrise mai sus. A se vedea lista operațiunilor selectate aici.

2.4. Mecanismul de redresare și reziliență și InvestEU

Începând cu 31 decembrie 2024, **punerea în aplicare a STEP în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) a fost limitată.** Niciun stat membru nu și-a modificat planurile naționale de redresare și reziliență (PNRR) pentru a adăuga o prioritate STEP sau pentru a sprijini un proiect căruia i s-a acordat marca STEP. Niciun stat membru nu a făcut uz de flexibilitatea sporită, introdusă prin articolul 19 din Regulamentul STEP[38], de a aloca resurse din MRR compartimentului pentru statele membre al InvestEU pentru investițiile relevante pentru STEP, permițând mobilizarea finanțării după termenul limită MRR, și anume august 2026.

După cum se preconiza, cerința ca **statele membre să acorde prioritate proiectelor cărora li s-a acordat marca STEP atunci când își revizuiesc planurile de redresare și reziliență nu a fost încă pusă în aplicare în 2024, deoarece primele** mărci STEP au fost acordate chiar la sfârșitul anului 2024.

Pentru a facilita adoptarea STEP, Comisia a oferit orientări și sprijin suplimentar statelor membre. În iulie 2024, Comisia a **modificat Orientările privind MRR**[39] pentru a clarifica procesul de modificare a PNRR-urilor în vederea alocării resurselor MRR pentru obiectivele STEP. **Comisia a colaborat periodic cu punctele de contact naționale dedicate STEP și cu autoritățile naționale** responsabile de planurile de redresare și reziliență, pentru a disemina informații, inclusiv cu privire la lista mărcilor STEP acordate în țările lor respective.

3. INSTRUMENTUL 3: Creșterea vizibilității proiectelor excelente – marca STEP

Printre instrumentele introduse de Regulamentul STEP pentru a sprijini dezvoltarea și fabricarea de tehnologii critice, marca STEP (marcă de suveranitate) este o etichetă de calitate introdusă în temeiul articolului 4 din Regulamentul STEP. Această marcă este **acordată de Comisia Europeană pentru a recunoaște proiectele de calitate** de pe piața internă. Acesta este acordat la sfârșitul procesului de selecție în cadrul celor cinci programe gestionate direct de Comisie și care contribuie la STEP: Fondul

[38] Articolul 19 din Regulamentul STEP modifică regulamentele care reglementează Mecanismul de redresare și reziliență (MRR), permițând statelor membre să direcționeze până la 6 % din fondurile lor din MRR către compartimentul pentru statele membre al InvestEU în sprijinul investițiilor financiare în tehnologii legate de STEP – pe lângă posibilitatea de transfer preexistentă de 4 %, aducând transferul potențial total la 10 %.

[39] Comunicarea C/2024/4618 a Comisiei, Orientări privind planurile de redresare și reziliență.

european de apărare, Orizont Europa, programul „Europa digitală”, Fondul pentru inovare și programul „UE pentru sănătate”.

3.1. Criterii de eligibilitate

În temeiul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul STEP, Comisia acordă o marcă STEP oricărui proiect care îndeplinește două condiții:

- **Alinierea strategică**: contribuie în mod direct la obiectivele STEP, astfel cum sunt definite la articolul 2 din Regulamentul STEP și detaliate în nota de orientare STEP[40].
- **Excelență**: respectă cerințele minime de calitate, în special criteriile de eligibilitate, de excludere și de atribuire, prevăzute în cererea de propuneri specifică în cadrul căreia este evaluată.

În practică, **serviciile Comisiei concep cereri de propuneri specifice (și anume „cereri de propuneri”) pentru a pune în aplicare obiectivele STEP**. Propunerile prezentate în cadrul cererilor de propuneri specifice, care respectă cerințele de calitate după evaluarea de către serviciile Comisiei, vor primi o marcă STEP. Un proiect poate primi marca STEP chiar dacă nu primește finanțare directă din cauza bugetului limitat al unei anumite cereri de propuneri.

Proiectele aprobate în cadrul **proiectelor importante de interes european comun (PIIEC)** fac obiectul unei evaluări aprofundate din partea Comisiei. Deși marca STEP ar putea ajuta aceste proiecte să aibă acces la finanțare, cum ar fi fondurile de coeziune, Regulamentul STEP nu prevede acordarea de mărci STEP proiectelor PIIEC.

Marca STEP este similară cu **marca de excelență**, acordată în prezent proiectelor evaluate în cadrul programelor, printre altele, cum ar fi Orizont Europa și Europa digitală, care nu au primit finanțare din cauza lipsei bugetului disponibil în cadrul unei anumite cereri de propuneri. Regulamentul STEP acordă mărcii STEP același statut ca și mărcii de excelență, facilitând accesul la fondurile politicii de coeziune (*a se vedea mai jos*).

Cu toate acestea, spre deosebire de marca de excelență, **marca STEP este acordată și proiectelor finanțate (parțial sau integral), deschizând calea către posibile combinări ale finanțărilor.** Marca de excelență se referă la o gamă specifică de acțiuni de finanțare ale UE în cadrul programului Orizont Europa[41].

3.2. Atribuirea mărcii STEP

Procesul de atribuire a mărcii STEP este conceput astfel încât să fie simplu și ușor de utilizat. **Promotorii de proiecte nu au nevoie de o cerere separată**; proiectele care se înscriu în cererile de propuneri cu eticheta STEP din cadrul celor cinci programe eligibile sunt evaluate automat pentru o marcă STEP. Marca STEP este atribuită împreună cu rezultatele cererii de propuneri, beneficiarii primind un certificat online și o broșură explicativă elaborată de Comisia Europeană.

[40] Comunicarea C/2024/3209 a Comisiei, Notă de orientare privind anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2024/795 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP), 2024, disponibilă la adresa: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

[41] Marca de excelență beneficiază de derogări în temeiul RGECA, în timp ce marca STEP nu beneficiază de astfel de derogări.

Proiectele atribuite sunt publicate pe portalul STEP într-un tablou de bord specific[42], în conformitate cu Regulamentul financiar[43]. Pentru cererile de propuneri în cazul cărora Comisia a decis să declanșeze restricții de securitate în temeiul articolului 136 din Regulamentul financiar sau al articolelor conexe din actele respective privind programele, referitoare la activele strategice și interesele UE, se pot aplica unele condiții suplimentare. În astfel de cazuri, poate fi necesară o evaluare a controlului proprietății (ECP), dar aceasta se efectuează numai dacă proiectul este selectat pentru finanțare. În cazul proiectelor legate de marca STEP din cadrul cererilor de propuneri restricționate în materie de securitate, care nu au primit finanțare, stimulentele aferente pot fi indisponibile până la efectuarea unei ECP.

3.3. Beneficiile primirii unei mărci STEP

Marca STEP a fost introdusă în Regulamentul STEP pentru a **facilita accesul la finanțare alternativă sau complementară din partea programelor UE și a investitorilor privați**, inclusiv a fondurilor politicii de coeziune, a Mecanismului de redresare și reziliență, a Fondului pentru modernizare și a InvestEU[44].

Decizia finală privind sprijinul financiar suplimentar rămâne la latitudinea autorităților responsabile cu gestionarea resurselor bugetare ale UE în statele membre, cum ar fi cele care supraveghează fondurile politicii de coeziune și Mecanismul de redresare și reziliență.

În 2024, Grupul operativ STEP al Comisiei s-a asigurat că proiectele cărora li s-a acordat eticheta au fost publicate pe portalul STEP[45], lista fiind actualizată periodic și comunicată în mod activ punctelor de contact naționale dedicate STEP. Grupul operativ STEP a difuzat, de asemenea, aceste informații serviciilor relevante ale Comisiei care sprijină statele membre în punerea în aplicare a finanțării UE, inclusiv DG REGIO, DG ECFIN și SG-REFORM.

În primul an de punere în aplicare a STEP, au apărut provocări inițiale în ceea ce privește eficacitatea mărcii STEP ca instrument de facilitare a finanțării.

De exemplu, **combinarea diferitelor surse de finanțare poate fi complexă din cauza metodologiilor diferite utilizate de autoritățile care acordă finanțarea**. De exemplu, la rambursarea costurilor proiectelor, Comisia utilizează frecvent „opțiuni simplificate în materie de costuri”[46]. Aceste metode rambursează costurile unui proiect pe baza estimărilor costurilor sau a realizării obiectivelor de etapă stabilite anterior ale proiectului. Alinierea acestor abordări la sistemele de rambursare bazate pe costurile suportate efectiv prezintă provocări, în special în ceea ce privește

[42] A se vedea https://strategic-technologies.europa.eu/investors_en.

[43] Articolul 125 din Regulamentul (UE) 2024/2509 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (și anume Regulamentul financiar) prevede obligația Comisiei de a publica informații privind beneficiarii fondurilor finanțate de la bugetul UE. Disponibil la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202402509.

[44] Printre facilitățile introduse de Regulamentul STEP, autoritățile de management al Fondului european de dezvoltare regională (FEDR) și al Fondului social european+ (FSE+) pot finanța în mod direct proiecte legate de marca STEP fără a lansa o nouă cerere de propuneri, cu condiția ca proiectele să îndeplinească condițiile programului. În mod similar, Regulamentul STEP impune statelor membre să acorde prioritate proiectelor cărora li s-a acordat marca atunci când își revizuiesc planurile de redresare și reziliență sau când alocă investiții din cota lor din Fondul pentru modernizare și să le ia în considerare în procedurile legate de selectarea investițiilor de către BEI și în „controalele de conformitate cu politicile Uniunii” prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/523, și anume în Regulamentul de instituire a programului InvestEU.

[45] A se vedea https://strategic-technologies.europa.eu/investors_en.

[46] Articolul 125 din Regulamentul financiar prevede că contribuțiile Uniunii cu gestiune directă, partajată și indirectă pot avea forma unor finanțări care nu sunt legate de costurile operațiunilor relevante, bazate pe (i) îndeplinirea unor condiții prevăzute în normele sectoriale specifice sau în decizii ale Comisiei sau (ii) obținerea unor rezultate măsurate prin raportare la obiectivele de etapă stabilite anterior sau prin indicatori de performanță.

asigurarea respectării interdicției dublei finanțări[47], ceea ce împiedică orice element de cost să primească mai mult de 100 % din finanțarea sa de la bugetul UE.

Acestea vor fi analizate în continuare în raportul de evaluare intermediară a STEP, care urmează să fie prezentat în a doua jumătate a anului 2025.

3.4. Situația actuală

Primele mărci STEP au fost acordate în octombrie 2024 – numai după finalizarea procesului de evaluare a primelor cereri de propuneri aliniate la STEP. **În 2024, au fost acordate în total 162 de mărci STEP** în cadrul celor cinci teme ale cererii de propuneri din 2023 a Fondului pentru inovare, cele două teme ale cererii de propuneri pentru pilonul II al programului Orizont Europa și cele trei teme ale programului „UE pentru sănătate". Mărcile STEP acordate în cadrul Fondului pentru inovare au fost acordate proiectelor din domeniul tehnologiilor curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, în timp ce mărcile acordate în cadrul programelor Orizont Europa și „UE pentru sănătate" sunt relevante pentru sectorul digital și, respectiv, pentru cel al biotehnologiilor.

TABELUL 4: Rezumatul mărcilor STEP acordate în cadrul cererilor de propuneri relevante pentru STEP din 2024

Denumirea cererii de propuneri	Denumirea temei cererii de propuneri	Mărci
InnovFund-2023-NZT	La scară largă	80
	La scară medie	16
	La scară mică	8
	Proiecte-pilot	20
	Producția de tehnologii curate	25
	Total	**149**

Denumirea cererii de propuneri	Denumirea temei cererii de propuneri	Mărci
HORIZON-CL4-2024-SPACE-01	Studiu de gravimetrie cuantică în faza B – Maturizarea tehnologiei	0
	Tehnologii spațiale pentru independența și competitivitatea europeană	6
	Total	**6**

Denumirea cererii de propuneri	Denumirea temei cererii de propuneri	Mărci
	Centrul european de dezvoltare a vaccinurilor (EVH)	1

[47] Articolul 194 din Regulamentul financiar, deși permite finanțarea comună din linii bugetare separate, prevede că „[a]celeași costuri nu pot fi finanțate în niciun caz de două ori din buget".

UE pentru sănătate (EU4H-2024-PJ-01)	Cerere de propuneri pentru sprijinirea dezvoltării de noi medicamente antivirale	1
	Cerere de propuneri pentru sprijinirea tehnologiilor și a proceselor de producție inovatoare în Uniune pentru producția de medicamente	5
	Total	**7**

Sursă: Rapoartele serviciilor Comisiei Europene.

Dintr-un total de 162 de proiecte cărora li s-a acordat marca STEP, 98 de proiecte au fost preselectate pentru un grant în cererea de propuneri în cadrul căreia au fost evaluate. Toate proiectele cărora li s-a acordat o marcă STEP în cadrul programelor Orizont Europa și „UE pentru sănătate" și 85 de proiecte cărora li s-a acordat marca în cadrul Fondului pentru inovare au fost, de asemenea, invitate să participe la pregătirea acordului de grant. În majoritatea cazurilor, granturile acordate vor acoperi o parte din costurile eligibile ale proiectelor (de exemplu, maximum 60 % din deficitul de finanțare pentru Fondul pentru inovare), lăsând astfel loc pentru o eventuală finanțare suplimentară. Restul de 64 de proiecte evaluate pozitiv în cadrul Fondului pentru inovare nu au primit granturi din cauza constrângerilor bugetare, dar li s-a acordat în continuare marca STEP pentru potențialul lor puternic și pentru meritul lor tehnic.

FIGURA 14: Defalcarea numărului de proiecte cărora li s-a acordat o marcă STEP în funcție de statutul finanțării și de programul de atribuire.

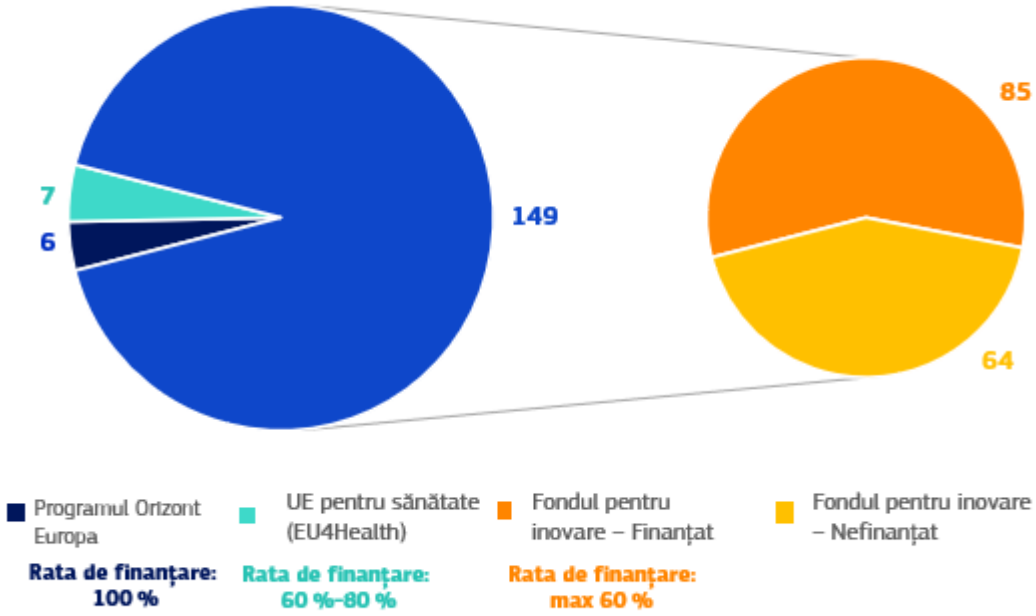

Sursă: Rapoartele serviciilor Comisiei Europene.

Pe baza temei în cadrul căreia au fost evaluate, majoritatea proiectelor atribuite au fost aliniate la obiectivul STEP de a sprijini dezvoltarea și/sau fabricarea de tehnologii critice în întreaga Uniune sau de a proteja și consolida lanțurile lor valorice respective.

În 2024, niciun proiect legat de marca STEP nu a abordat în mod specific deficitul de forță de muncă și de competențe în sectoarele STEP.

În ceea ce privește distribuția geografică, majoritatea proiectelor cărora li s-au acordat mărci STEP au fost localizate[48] în Franța (29 de mărci), Germania (25 de mărci), Spania (22 de mărci), Italia (19 mărci) și Suedia (14 mărci).

[48] Se consideră că o țară a primit o marcă STEP dacă cel puțin un proiect căruia i s-a acordat o marcă este situat parțial sau integral în interiorul frontierelor sale, chiar și în cazul proiectelor cu mai multe locații.

FIGURA 15: Distribuția geografică a mărcilor STEP acordate în 2024[49]

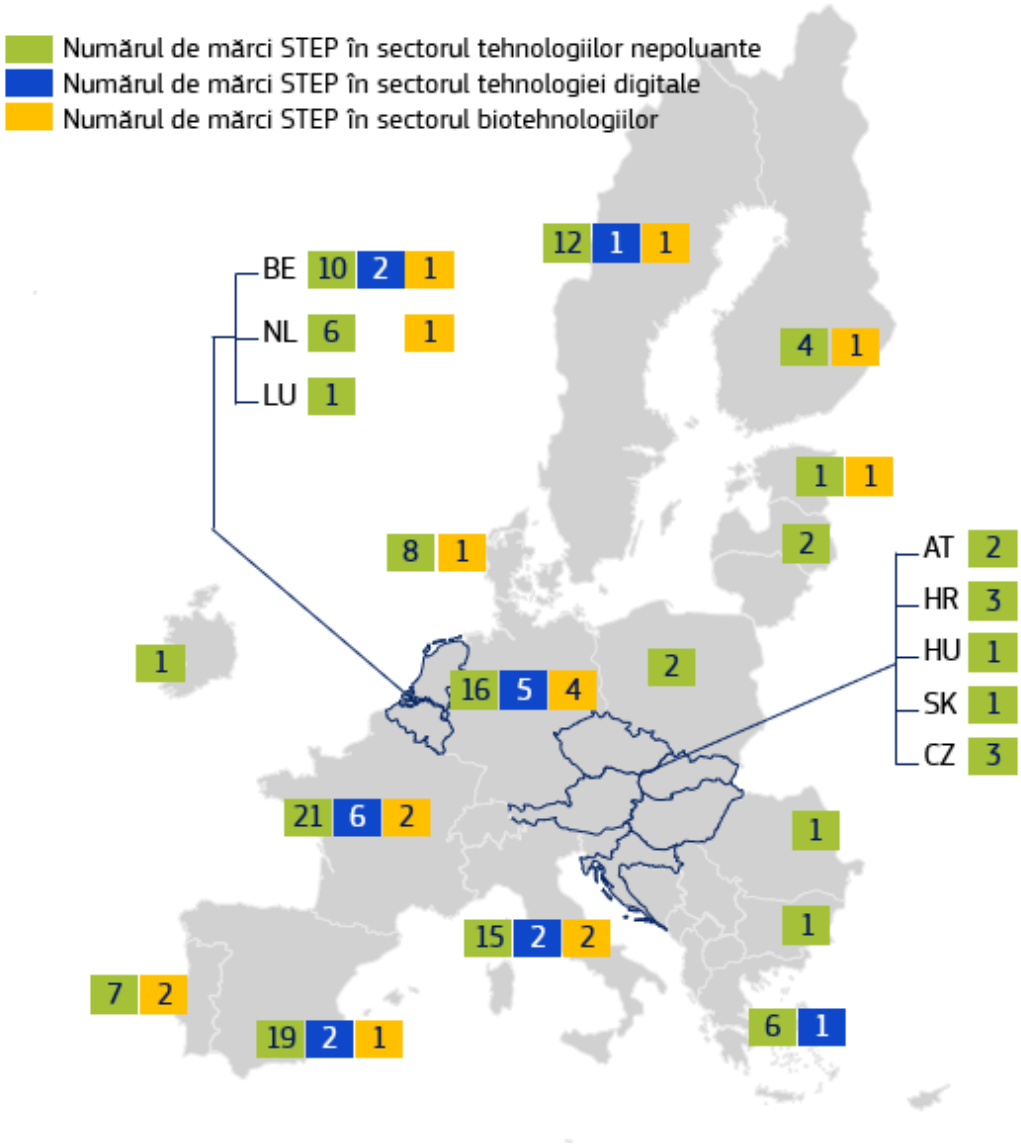

Sursă: Rapoartele serviciilor Comisiei Europene.

La nivel **regional**, regiunile UE care au primit cel mai mare număr de mărci STEP au fost Cataluña (Spania) și Lombardia (Italia), cu cinci mărci STEP fiecare în sectorul tehnologiilor curate, Île-de-France (Franța) cu patru pentru tehnologiile digitale și două pentru biotehnologii și Oberbayern (Germania) cu două pentru tehnologiile digitale și două pentru biotehnologii.

[49] Mărcile STEP acordate consorțiilor cu beneficiari multipli sunt contabilizate în fiecare stat membru în care este stabilită o entitate participantă.

4. INSTRUMENTUL 4: Facilitarea accesului la finanțare prin intermediul portalului STEP

4.1. Portalul STEP: un ghișeu unic pentru solicitanții de proiecte, autoritățile publice și investitori

În temeiul articolului 6 din Regulamentul STEP, o primă versiune a portalului STEP (Portalul pentru suveranitate) a fost **publicată la 29 aprilie 2024, la mai puțin de două luni de la intrarea în vigoare a regulamentului.** Aceasta s-a axat pe cele 5 programe ale UE din domeniul de aplicare al STEP care sunt gestionate direct de Comisie și a afișat informații cu privire la:

- cererile de propuneri în curs și viitoare care contribuie la obiectivele STEP;
- o listă a tehnologiilor care intră în domeniul de aplicare al STEP;
- informații compacte privind STEP și programele care stau la baza acestuia;
- posibilitatea de a trimite feedback și întrebări și de a se abona la un buletin informativ STEP;
- legături cu resursele existente (de exemplu, servicii de consiliere, inițiative-cheie ale Comisiei care sprijină obiectivele STEP etc.).

Ca răspuns la feedbackul din partea utilizatorilor, în septembrie 2024 **a fost publicată o versiune revizuită a portalului STEP**. Această versiune actualizată a introdus:

- o **structură centrată pe utilizator**, care să adapteze conținutul pentru a răspunde nevoilor specifice ale publicului-cheie vizat: inițiatorii de proiecte, autoritățile de management al bugetului UE din statele membre și investitorii privați. Au fost create secțiuni specifice pentru fiecare grup, asigurând un acces mai ușor la informațiile relevante;
- materiale vizuale și grafice informative îmbunătățite, îmbunătățirea proiectării portalului și consolidarea **identității sale vizuale**;
- un **tablou de bord intitulat „Obține finanțare”**, care enumeră toate cererile de propuneri legate de STEP, folosind ca bază datele de pe portalul pentru oportunități de finanțare și ofertare și redirecționând inițiatorii de proiecte către acesta din urmă pentru a aplica efectiv la anumite cereri;
- o **hartă interactivă a punctelor de contact naționale STEP**;
- **tabloul de bord al mărcilor STEP**, care oferă informații detaliate cu privire la proiectele cărora li s-a acordat marca STEP în întreaga UE;
- o hartă care evidențiază statele membre/regiunile care au deblocat oportunități de finanțare pentru **STEP în cadrul programelor lor din cadrul politicii de coeziune**.

După ce a fost online timp de 8 luni, portalul STEP este utilizat în prezent ca platformă atractivă și accesibilă pentru toate părțile interesate. Portalul STEP a fost creat ca un **ghișeu unic cuprinzător**, conceput pentru a prezenta toate oportunitățile de finanțare disponibile prin intermediul finanțării UE pentru sectoarele strategice alocate în cadrul STEP, fără a duplica sistemele existente, deoarece se bazează parțial pe Portalul pentru oportunități de finanțare și ofertare.

4.2. STEP ca punct-pilot unic de acces la finanțarea UE

Unul dintre obiectivele portalului STEP, astfel cum este stabilit în Regulamentul STEP, a fost de a evalua fezabilitatea furnizării de informații cu privire la programele Uniunii într-un singur portal al Uniunii, de a aduce toate oportunitățile de finanțare ale Uniunii mai aproape de potențialii beneficiari și de a spori transparența acestora față de cetățenii Uniunii.

Ghidat de o abordare centrată pe utilizator, Grupul operativ STEP a efectuat **o anchetă la nivelul UE privind accesul la finanțarea UE** în perioada cuprinsă între jumătatea lunii septembrie și sfârșitul lunii octombrie 2024, care a reunit aproape 500 de răspunsuri din partea tuturor celor 27 de state membre. În paralel, **au avut loc 30 de interviuri bilaterale** cu un eșantion de potențiali beneficiari, asociații industriale, puncte de contact naționale (dedicate STEP și altor programe ale UE, cum ar fi Orizont Europa) și firme de consultanță.

Principalele concluzii au fost:

- Solicitanții se confruntă cu provocări în ceea ce privește găsirea de informații privind finanțarea din partea UE.

FIGURA 16: Informațiile privind finanțarea UE sunt ușor de găsit?

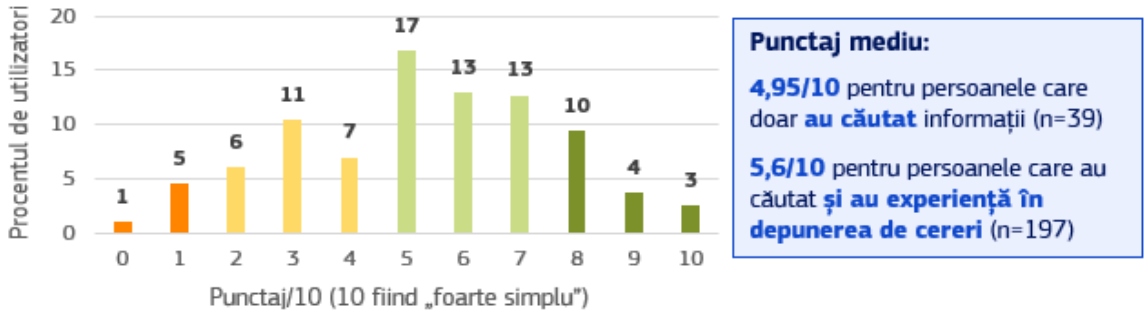

Sursă: Anchetă la nivelul UE privind accesul la finanțarea UE, realizat de la jumătatea lunii septembrie până la sfârșitul lunii octombrie 2024.

FIGURA 17: Provocări în ceea ce privește căutarea de informații privind finanțarea (% de utilizatori)

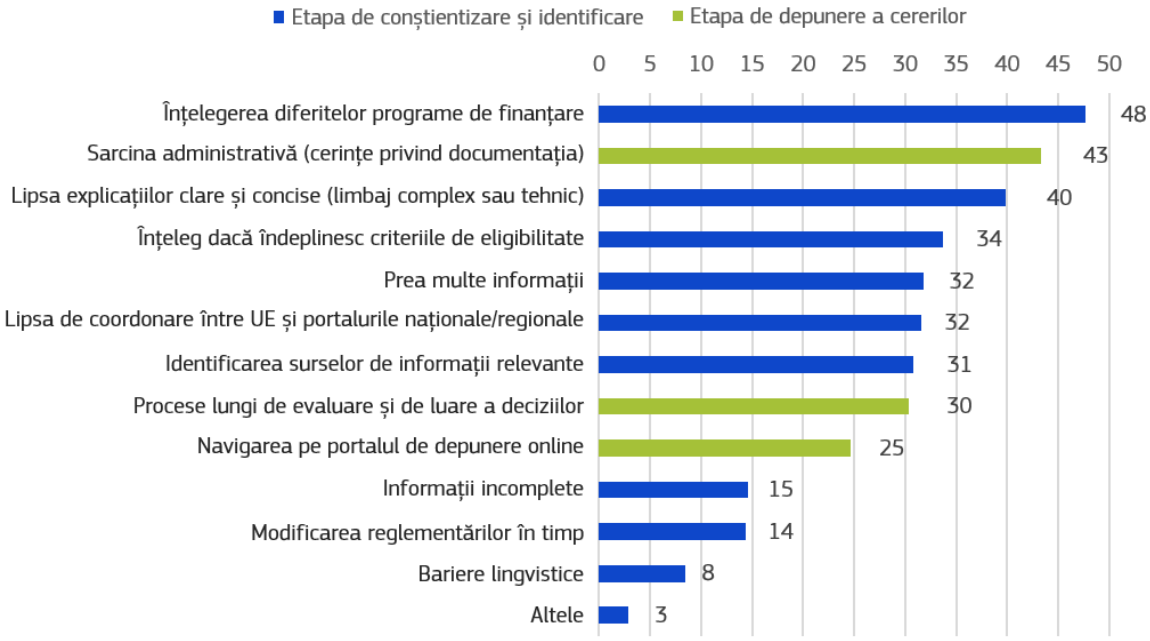

Sursă: Anchetă la nivelul UE privind accesul la finanțarea UE, realizat de la jumătatea lunii septembrie până la sfârșitul lunii octombrie 2024.

- Atât utilizatorii noi, cât și cei cu mai multă experiență au acordat o *notă de* doar 5/10 pentru ușurința de a găsi informații privind finanțarea UE, indicând că **experiența generală este dificilă**, indiferent de nivelul de experiență al utilizatorului.
- Majoritatea au indicat că dificultățile sunt legate de etapele de sensibilizare și de identificare, confirmând că peisajul actual al oportunităților de finanțare din partea UE este **prea dificil de citit și de parcurs** [*„Trebuie să scanez foarte des pentru noi informații (fără atenționări utile)”, „Sunt confuz în ceea ce privește termenele generale [deschidere, închidere, termen-limită]”, „este dificil să înțeleg cuantumurile eligibile ale finanțării (care sunt costurile eligibile)”*]
- Prin urmare, **utilizatorii trebuie să se bazeze în mare măsură pe sprijin extern**: aceștia caută în special resurse gratuite, cum ar fi evenimente și seminare online, însă 33 % dintre utilizatori trebuie să apeleze la experți sau consultanți profesioniști plătiți pentru consiliere. Identificarea oportunităților de finanțare ale UE are, prin urmare, un cost pentru părțile interesate, chiar înainte ca acestea să înceapă procesul de depunere a cererilor.
- Părțile interesate caută un **portal de finanțare din partea UE** clar și ușor de accesat.
- **Canalele oficiale** rămân principala sursă de informații. Prin urmare, așteptările părților interesate sunt mari în ceea ce privește un portal clar, ușor de navigat și de înțeles, care să reunească toate oportunitățile de finanțare provenite de la bugetul UE.
- **Sursele neoficiale**, cum ar fi evenimentele și rețelele profesionale, sunt puternic utilizate pentru informații și actualizări suplimentare.

Ghișeul unic: Așteptările anticipative ale utilizatorilor

În 2024, Grupul operativ STEP s-a străduit să furnizeze un portal STEP care să ușureze viața solicitanților de proiecte și să permită astfel mai multor cercetători/întreprinderi să acceseze finanțarea UE –

îndeplinind obiectivul stabilit la articolul 6 din Regulamentul STEP în ceea ce privește simplificarea și transparența. Experiența pozitivă de pe portalul STEP a fost confirmată**:** 1/3 dintre respondenți erau deja informați despre STEP (având în vedere perioada scurtă de timp în care a fost disponibil, a demonstrat un impact pozitiv în ceea ce privește sensibilizarea), aproape 90 % dintre respondenți declarând că au găsit informațiile de care aveau nevoie.

3 din 4 respondenți au considerat că un **ghișeu unic care combină oportunitățile de finanțare de la nivelul UE și de la nivel național** este valoros.

Utilizatorii au subliniat **ce tip de informații sunt esențiale**: termenul și calendarul unei cereri de propuneri, cerințele de eligibilitate și domeniul de aplicare, tipul de finanțare și suma se clasează pe primele 3 locuri.

FIGURA 18: Care sunt cele mai importante informații care trebuie identificate?

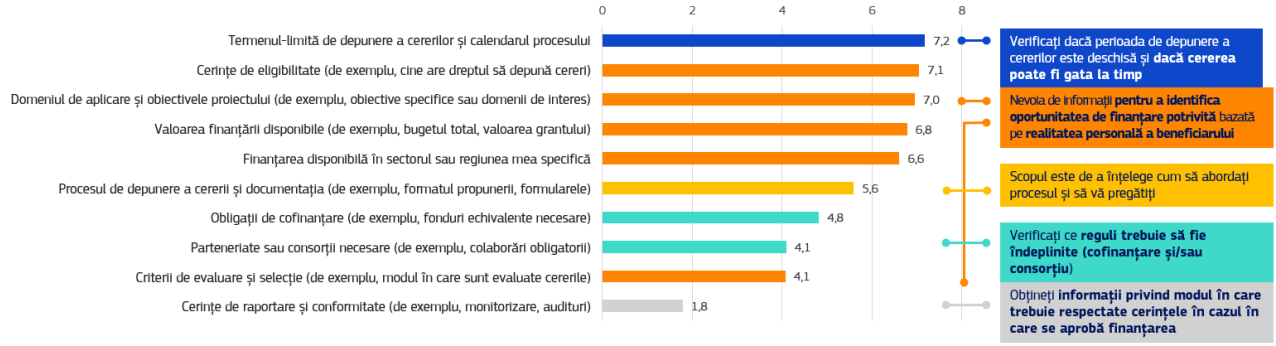

Sursă: Anchetă la nivelul UE privind accesul la finanțarea UE, realizat de la jumătatea lunii septembrie până la sfârșitul lunii octombrie 2024.

Crearea unui simulator care să ofere IMM-urilor orientări cu privire la oportunitățile de finanțare din partea Uniunii

Pentru a respecta cerința prevăzută la articolul 8 din Regulamentul STEP în ceea ce privește fezabilitatea înființării unui simulator, Grupul operativ STEP a început deja în 2024 să lucreze la un **posibil proiect de robot de chat pentru STEP, bazat pe inteligența artificială (IA)**. Un astfel de instrument ar trebui să ajute solicitanții de proiecte să identifice mai bine oportunitățile de finanțare pentru care sunt eligibili în funcție de cerere (și anume luând în considerare contribuția utilizatorului sau ideea de proiect). O astfel de nouă abordare ar revoluționa sistemul existent de finanțare din partea UE, **bazat în prezent pe oferte**, care impune solicitanților să analizeze o gamă largă de programe pentru a identifica oportunitățile de finanțare relevante.

Bazându-se pe nevoile utilizatorilor exprimate în cadrul anchetei, grupul operativ STEP a obținut o imagine mai clară a modului în care inteligența artificială ar putea ajuta la identificarea oportunităților de finanțare ale UE:

- utilizatorii se așteaptă ca IA să furnizeze **informații clare de sprijin pentru integrare** pentru a identifica oportunitățile de finanțare din partea UE;
- majoritatea utilizatorilor **apreciază IA din punctul de vedere al asistenței oferite** pentru identificarea celor mai relevante oportunități de finanțare;
- utilizatorii **nu și-au exprimat interesul pentru utilizarea IA în scopul stabilirii de contacte** (găsirea de parteneri pentru proiecte cu beneficiari multipli);

- **fiabilitatea** și **corectitudinea informațiilor** sunt cele mai apreciate caracteristici pe care utilizatorii le așteaptă de la asistența IA;
- **asistența în mai multe limbi** este considerată „utilă” de către utilizatorii din statele membre din Europa de Est, dar nu este o necesitate în comparație cu nevoile prezentate mai sus.

5. Contribuția la obiectivele pe termen lung privind competitivitatea

Prin direcționarea investițiilor în inovarea digitală și în domeniul tehnologiei profunde, în tehnologii curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și în biotehnologii, **STEP consolidează competitivitatea Europei prin sporirea rezilienței industriale și a capacității de inovare**. STEP funcționează prin integrarea și coordonarea fondurilor UE existente – combinând fondurile gestionate direct de Comisie și fondurile gestionate de statele membre – asigurându-se că investițiile publice sunt direcționate mai eficient către prioritățile industriale și tehnologice critice.

STEP se aliniază îndeaproape la **Busola pentru competitivitate**[50], cadrul pe termen lung al UE pentru reziliența economică și puterea industrială. O prioritate-cheie a **Raportului anual pe 2025 privind piața unică și competitivitatea**[51] este creșterea investițiilor strategice în cercetare și inovare (C&I) și îmbunătățirea accesului la finanțare pentru întreprinderile cu creștere rapidă – obiective sprijinite direct de STEP prin intermediul mărcii STEP, al portalului STEP și al alinierii finanțării în valoare de peste 10 miliarde EUR în 2024.

Prin integrarea finanțării cu gestiune directă și partajată, **STEP reunește finanțările compartimentate**, asigurând o abordare mai strategică și mai orientată spre impact a investițiilor UE în sectoare cu impact ridicat. STEP se asigură că mecanismele de finanțare ale UE sprijină mai bine extinderea tehnologiei și competitivitatea industrială pe termen lung.

În primul său an, STEP **a facilitat un acces mai bun la finanțare, a sprijinit tehnologiile de frontieră și a permis o alocare mai strategică a resurselor UE**. Progresele înregistrate, coordonarea continuă și investițiile specifice vor fi esențiale pentru extinderea inovării europene, securizarea lanțurilor de aprovizionare și menținerea competitivității la nivel mondial.

6. Concluzie

În primul său an de funcționare, în 2024, **STEP și-a demonstrat valoarea de catalizator pentru investițiile strategice**, direcționând peste 10 miliarde EUR către tehnologiile critice. Prin alinierea a 11 programe UE și a statelor membre la aceleași obiective, STEP a consolidat sinergiile dintre sursele de finanțare, a îmbunătățit accesul la finanțare pentru proiecte de calitate și a consolidat competitivitatea pe termen lung și suveranitatea tehnologică a Europei.

[50] Comunicarea Comisiei COM (2025) 30, O Busolă pentru competitivitate pentru UE, disponibilă la adresa: https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness_ro.

[51] Comunicarea Comisiei COM(2025) 26, Raportul anual pentru 2025 privind piața unică și competitivitatea, disponibilă la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52025DC0026.

Punerea în aplicare a STEP a necesitat **eforturi ample de coordonare**, având în vedere gradul de eterogenitate al programelor subiacente și provocările legate de **crearea de sinergii** între acestea – acest aspect este explorat în continuare în raportul de evaluare la jumătatea perioadei a STEP.

Privind în perspectiva anului 2025, STEP se va concentra pe aprofundarea impactului său prin:

- **extinderea domeniului de aplicare al STEP la tehnologiile de apărare** ca al patrulea sector tehnologic, ca parte a pachetului mini omnibus privind apărarea, propus de Comisie în aprilie 2025[52];
- **extinderea oportunităților de finanțare** prin extinderea cererilor de propuneri aliniate la STEP în cadrul programului Orizont Europa, al Fondului pentru inovare și al Fondului european de apărare, asigurând o rezervă constantă de investiții în sectoare strategice;
- **încurajarea unei mai mari participări a statelor membre** la politica de coeziune și la Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) pentru a mobiliza resurse proprii bazate pe VNB pentru proiectele STEP;
- **consolidarea rolului mărcii STEP în deblocarea surselor de finanțare alternative și complementare**, asigurându-se că atât proiectele care beneficiază de finanțare, cât și cele nefinanțate pot atrage investiții;
- **consolidarea portalului STEP prin integrarea instrumentelor bazate pe IA** pentru a face finanțarea UE mai accesibilă pentru întreprinderi, cercetători și inițiatorii de proiecte.

În plus, **STEP va continua să evolueze ca instrument al politicii industriale a UE.** Prin menținerea unei coordonări strânse între programele UE, statele membre și investitorii privați, STEP va continua să fie unul dintre motoarele pe termen lung ale competitivității Europei.

[52] Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/694, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697, (UE) 2021/1153, (UE) 2023/1525 și (UE) 2024/795 în ceea ce privește stimularea investițiilor în domeniul apărării în bugetul UE pentru a pune în aplicare Planul „ReArm Europe" (22 aprilie 2025), disponibilă la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0188&qid=1745326390551.